

СТЕНОГРАФСКЕ БЕЛЕШКЕ

НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ГОДИНА 1

БЕОГРАД 1932 ГОДИНЕ

КЊИГА 4

XLVIII РЕДОВНИ САСТАНАК

НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ДРЖАН 5 АВГУСТА 1932 ГОДИНЕ У БЕОГРАДУ

ПРЕТСЕДАВАО :

ПРЕТСЕДНИК

Др. КОСТА КУМАНУДИ

СЕКРЕТАР

АНТЕ КОВАЧ

ПРИСУТНИ МИНИСТРИ: Председник Министарског савета Др. МИЛАН СРШКИЋ, Министар без портфеља Др. АЛБЕРТ КРАМЕР, Министар социјалне политике и народног здравља ИВАН ПУЦЕЉ, Министар без портфеља Др. ХАМДИЈА КАРАМЕХМЕДОВИЋ, Министар просвете Др. ДРАГУТИН КОЈИЋ, Министар правде Др. ИЛИЈА ШУМЕНКОВИЋ, Министар саобраћаја ЛАЗАР РАДИВОЈЕВИЋ, Министар пољопривреде ЈУРАЈ ДЕМЕТРОВИЋ, Министар војске и морнарице, армиски ђенерал ДРАГОМИР Ж. СТОЈАНОВИЋ, Министар финансија Др. МИЈОРАД ЂОРЂЕВИЋ, Министар физичког васпитања народа Др. ДРАГАН КРАЉЕВИЋ, Министар грађевина Др. СТЕЈАН СРКУЉ, Министар шума и рудника ВИКТОР ПОГАЧНИК, Министар иностраних послова БОГОЉУБ ЈЕВТИЋ, Министар унутрашњих послова ЖИВОЈИН ЛАЗИЋ и Министар трговине и индустрије ИВАН МОХОРИЋ.

Почетак у 10 часова пре подне.

САДРЖАЈ:

Про дневног реда: 1. — Читање записника претходног састанка;

2. — Саопштење Указа Н. В. Краља о уважењу о-ставке и Указа о постављењу новог Министарског савета;

3. — Саопштење предлога Закона Г. Министра војске и морнарице о изменама и допунама Закона о граничној трупи; предлога Закона Министра иностраних послова о народног здравља о изменама и допунама Закона о лекарима специјалистима за болести уста и зуба и о зубним техника-рима; предлога Закона Министра иностраних послова о ре-рима; предлога Закона Министра иностраних послова о ре-гулацији плаћања из робног промета као и по другим обавезама између Краљевине Југославије и Републике Че-хословачке; предлога Закона о протоколу о туристичком саобраћају између Краљевине Југославије и Републике Чехословачке; предлога Закона Министра финансија о одо-брењу рачуна државних прихода и расхода за буџетску 1930/31 годину и предлога Закона о ковачу сребрног новца, Закона о изменама и допунама Закона о државној трошар-ини и Закона о изменама и допунама Закона о порезу на пословни промет;

4. — Председник Народне скупштине и Администра-тивни одбор подnose предлог резолуције о измени чл. 45 Правилника о организацији службе у Народној скупштини и скупштинским службеницима;

5. — Саопштење извештаја Административног одбора о прегледу скупштинских рачуна;

6. — Повраћај од стране Сената предлога Закона о субвенцији скупоће животињних намирница са изменама и до-пунама које је учинио;

7. — Извештаји Сената о примању без измене и у целости предлога Закона о конвенцијама и споразумима о режиму вода између Краљевине Југославије и Краљевине Румуније; предлога Закона о споразуму о клирингу између Краљевине Југославије и Републике Швајцарске конфедерације; предлога Закона о клирингу између Краљевине Југославије и републике Аустрије;

8. — Оставке народних посланика на посланички положај;

9. — Министар иностраних послова доставља по је-дан потврђен примерак скупштини за архиву Закона о клирингу између Краљевине Југославије и Републике Ау-стрије; Закона о клирингу између Краљевине Југославије и Швајцарске конфедерације; Закона о режиму вода између Краљевине Југославије и Краљевине Румуније;

10. — Визе са резервом Главне контроле;

11. — Интерпелације народних посланика Ристе Ђо-кића и другова на г. Министра шума и рудника; Др. Милана Лончаревића и другова на Министра просвете; Др. Милана Метикоша на Министра трговине и индустрије, Министра социјалне политике и народног здравља и Министра сао-браћаја; Косте Алексића и друга на председника Мини-старског савета; Др. Николе Никића и другова на прет-седника Министарског савета; Др. Ивана Лончаревића и другова на Министра пољопривреде и Милана Божића и друга на Министра саобраћаја и Министра правде.

12. — Тражење Министра правде за издавање суду народних посланика;

13. — Молбе и жалбе из народа;

14- — Одговор Министра грађевина г. Др. Стјепана Сркуља на кратко питање народног посланика Ферде Шега.

Дневни ред: Утврђивање дневног реда.

Говорници: Министар шума и рудника Виктор Погачник; Министар грађевина Др. Стјепан Сркуљ и Фердо Шега.

Претседник Др. Коста Кумануди: Отварам четрдесет и осми редовни састанак Народне скупштине.

Изволите саслушати записник прошле седнице. *Секретар Анте Ковач* прочита записник 47 редовног састанка.

Претседник Др. Коста Кумануди: Има ли ко од гг. народних посланика какву приметбу на записник? (Нема.) Примедаба нема, записник је примљен.

Изволите чути један Указ Њ. В. Краља. Указ гласи:

МИ

АЛЕКСАНДАР I

ПО МИЛОСТИ БОЖИЈОЈ И ВОЉИ НАРОДНОЈ
КРАЉ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Уважавајући оставку коју су Нам поднели:

Претседник Нашег Министарског савета, Наш Министар иностраних послова
Др. Маринковић Војислав;

Наш Министар трговине и индустрије Др. Крамер Алберт;

Наш Министар социјалне политике и народног здравља Пуцелъ Иван;

Наш Министар Унутрашњих послова Др. Сршкић Милан;

Наш Министар просвете Др. Којић Драгутин;

Наш Министар правде Максимовић Божидар;

Наш Министар саобраћаја Радивојевић Лазар;

Наш Министар пољопривреде Деметровић Јурај;

Наш Министар војске и морнарице, армиски ђенерал Стојановић Ж. Драгомир;

Наш Министар финансија Др. Ђорђевић Милорад;

Наш Министар физичког васпитања народа Др. Краљевић Драган;

Наш Министар грађевина Др. Сркуљ Стјепан и

Наш Министар шума и рудника Погачник Виктор — разрешавамо их од дужности и стављамо на расположење, а

ПОСТАВЉАМО

За Претседника Нашег Министарског савета Др. Сршкића Милана, Министра на расположењу и народног посланика;

За Нашег Министра без портфеља Др. Крамера Алберта, Министра на расположењу и народног посланика;

За Нашег Министра социјалне политике и народног здравља Пуцелъ Ивана, Министра на расположењу и народног посланика;

За Нашег Министра без портфеља Др. Карамехмедовића Хамдију, сенатора и бившег Министра;

За Нашег Министра просвете Др. Којића Драгутина, Министра на расположењу и народног посланика;

За Нашег Министра правде Др. Шуменковића Илију, сталног делегата код Друштва народа у пензији и народног посланика;

За Нашег Министра без портфеља Максимовића Божидара, Министра на расположењу и народног посланика;

За Нашег Министра саобраћаја Радивојевића Лазара, Министра на расположењу и народног посланика;

За Нашег Министра пољопривреде Деметровића Јураја, Министра на расположењу и народног посланика;

За Нашег Министра војске и морнарице, армиског ђенерала Стојановића Ж. Драгомира, Министра на расположењу;

За Нашег Министра финансија Др. Ђорђевића Милорада, Министра на расположењу;

За Нашег Министра физичког васпитања народа Др. Краљевића Драгана, Министра на расположењу и народног посланика;

За Нашег Министра грађевина Др. Сркуља Стјепана, Министра на расположењу;

За Нашег Министра шума и рудника Погачника Виктора, Министра на распо-
ложењу и народног посланика;

За Нашег Министра иностраних послова Јевтића Богољуба, Нашег Министра
Двора;

За Нашег Министра унутрашњих послова Лазића Живојина, Бана Вардарске
бановине и

За Нашег Министра трговине и индустрије Мохорића Ивана, народног посланика.
Претседник Нашег Министарског савета нека изврши овај Указ.

2 јула 1932 године
у Београду

АЛЕКСАНДАР, с. р.

(Господа народни посланици саслушали су стојећи
читање Указа Њ. В. Краља и по прочитању имена Њ. В.
Краља одазвали су се бурним плескањем и сложним и ду-
готрајним усклицима: Живео Краљ!)

Изволите чути законске предлоге:

Секретар Анте Ковач чита: Господић Министар
војске и морнарице подноси Скупштини на решење
Предлог закона о изменама и допунама закона о
граничној трупи. Предлог гласи:

ЗАКОН

О

ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ГРАНИЧНОЈ ТРУПИ

Б.Бр. 27.943 од 5 новембра 1931 године

Члан 1

У члану 28 Закона о Граничној трупи:

а) у тачци 8 место „три године“ ставља се:
„годину дана“;

б) у последњем ставу, у четвртм и осмом реду,
место „три године“ ставља се: „годину дана“;

в) на крају члана додаје се као последњи нов
став и гласи:

„Капларима и редовима сталног кадра, упућеним
у службу у Граничну трупу по одредбама члана
7 овога Закона, који по одслужењу обавезног ка-
дровског рока буду по изјављеној жељи примљени
у Граничну трупу, време проведено у Граничној
трупи, урачунава се у приправничку службу.“

Члан 2

У члану 29 Закона о Граничној трупи, у ставу
петом последња (трећа) реченица мења се и гласи:

„Први рок почиње са даном истека обавезног
рока“.

Члан 3

У члану 31 Закона о Граничној трупи:

1) у тачци в) под 1), место речи „три године“
ставља се: „једне године“;

2) после тачке в) под 1 додаје се нова тачка г)
и гласи:

„г) по службеној потреби.“;

3) У тачци г) под 2) на крају додаје се: „или кад
уопште више не подноси за службу у Граничној
трупи“;

4) у тачци њ) под 3, иза речи „60 дана“ додаје
се: „или у току две узастопне календарске године
са 90 дана“.

Члан 4

У члану 38 Закона о Граничној трупи, у другом
ставу место „30%“ ставља се: „50%“.

Члан 5

У члану 53 Закона о Граничној трупи, први
став мења се и гласи:

„Граничарски приправници имају на име хране
и плате 600 динара месечно без икаквих других
додатака.“

Члан 6

Члан 54 Закона о Граничној трупи мења се и
гласи:

„Подофицири из кадра, упућени привремено
на службу у Граничну трупу, примаће за време
док су на тој служби плату по одредбама Закона о
устројству војске и морнарице, а на име хране при-
маће личне додатке на скупоћу који припадају и
граничарским подофицирима. Каплари и редови
примаће на име хране и плате 450 динара месечно
без права на лични додатак на скупоћу“.

Члан 7

У члану 58 Закона о Граничној трупи, на крају
првог става додаје се: „На исти начин могу се по-
већавати и смањивати припадљивости граничар-
ских приправника према члану 53 и припадљив-
ности каплара и редова сталног кадра према члану
54 овога Закона“.

Члан 8

У члану 62 Закона о Граничној трупи изостав-
ља се трећи — претпоследњи став .

Члан 9

У члану 66 Закона о Граничној трупи, тачка
3 мења се и гласи:

3. — За време издржавања казне затвора по
судској и дисциплинској казни.

Затвор по осуди војног суда граничар издр-
жава код војне команде а храну добија у природи
по прописима који важе за подофицире, капларе
и редове сталног кадра када су у затвору. Исхрана
граничара пада на терет њихових новчаних при-
надљивности. Нежељени граничар за то време не
прима ништа од својих новчаних припадљивности
и ове се, по одбитку вредности исхране, задржавају
за накнаду штете држави, ако је за ову одговоран
и ако је на ову осуђен, а ако није одговоран за
накнаду штете и није на ову осуђен, онда се обу-
стављене припадљивности предају каси Ремонтско-
коморског фонда. Жељени граничар прима 50%
својих новчаних припадљивности, цео породични
додатак на скупоћу и припадајућу количину дрва
а друга половина по одбитку вредности исхране,

предаје се каси Ремонтско-коморског фонда ако није одговоран за накнаду штете и није на ову осуђен. У случају да жењени граничар одговара за накнаду штете држави, друга половина се задржава за накнаду штете, а од прве половине одбија се вредност исхране.

Дисциплинску казну затвора кажњени граничар издржава у својој јединици и за то време врши своју редовну службу. Од припадљивости нежењени граничар прима само 40% својих новчаних припадљивости, а жењени 50% својих новчаних припадљивости, цео породични додатак на скупоћу и припадајућу количину дрва. Остатак новчаних припадљивости шаље се као приход Чиновничком пензионом фонду“.

Члан 10

У члану 100 Закона о Граничној трупи „Предавна наређења“:

а) Тачка 1 и 2 спајају се у тачку 1 и гласи:

УПОРЕДНИ ТЕКСТ

У члану 28

Досадашњи текст:

8. — да се писмено обавезе да ће у Граничној трупи служити као граничарски приправник најмање три године, у оним јединицама и у оним местима где службена потреба захтева;

Приправник који успешно сврши ову школу и који после три године приправничке службе у Граничној трупи буде оцењен као спреман и способан за граничарску службу, преводи се за граничара, а приправник који ову школу успешно не сврши, или који после три године приправничке службе не буде оцењен као способан за граничарску службу, отпушта се из службе.

„1. — Садашњи граничари (редови) који су оцењени као способни за граничарску службу, проводе се у редове граничаре по одредбама овога Закона. Они од ових граничара који нису оцењени као спремни и способни за граничарску службу отпустиће се из службе“.

б) Тачке 3, 4 и 5 постају тачке 2, 3 и 4.

в) У трећем ставу, после тачке в) под 4, у првом реду, изостављају се речи: „у граничарске приправнике и“.

Члан 11

У члану 102 Закона о Граничарској трупи у тачци 1) у трећем реду место речи „три године“ ставља се „једне године“.

Члан 12

Овај Закон ступа у живот кад га Краљ потпише, а обавезну снагу добија кад се обнародује у „Службеним Новинама“.

У члану 28

Према изменама гласи:

8. — да се писмено обавезе да ће у Граничној трупи служити као граничарски приправник најмање годину дана, у оним јединицама и у оним местима где службена потреба захтева;

Приправник који успешно сврши ову школу и који после годину дана приправничке службе у Граничној трупи буде оцењен као спреман и способан за граничарску службу, преводи се за граничара, а приправник који ову школу успешно не сврши, или који после годину дана приправничке службе не буде оцењен као способан за граничарску службу, отпушта се из службе.

(На крају чл. нов став):

Капларима и редовима сталног кадра, упућеним на службу у Граничну трупу по одредбама чл. 7 овога Закона, који по одслужењу обавезног кадровског рока буду по изјављеној жељи примљени у Граничну трупу, време проведено у Граничној трупи, урачунава се у приправничку службу.

У члану 29

Први поновни рок почиње са даном превођења граничарског приправника за граничара.

Први рок почиње са даном истека обавезног рока.

У члану 31

Граничари се отпуштају из службе:

1. Граничарски приправник:

.....

в) који у току три године приправничке службе не буде оцењен као способан за граничарску службу.

2. Граничар (каплар и редов):

.....

г) кад за последње две календарске године добије не препоручљиве оцене;

Граничари се отпуштају из службе:

1. Граничарски приправник:

.....

в) који у току једне године приправничке службе не буде оцењен као способан за граничну службу; и

г) по службеној потреби.

2. Граничар (каплар и редов):

.....

г) кад за последње две календарске године добије не препоручљиве оцене; или кад уопште више не подноси за службу у Граничној трупи;

Досадањи текст:

3. Граничарски подофицир:

... ..
 б) када због рђавог владања
 буде кажњен судски или дисциплински затвором
 или притвором у току једне календарске године
 са 60 дана уједанпут или у више махова,

Према изменама гласи:

3. Граничарски подофицир:

... ..
 б) када због рђавог владања
 буде кажњен судски или дисциплински затвором
 или притвором у току једне календарске године
 са 60 дана или у току две узастопне календарске
 године са 90 дана уједанпут или у више махова,

У члану 38.

... ..
 укупан проценат ожењених граничара не може
 прећи 30% формациског стања

... ..
 укупан проценат ожењених граничара не може
 прећи 50% формациског стања

У члану 53

Граничарски приправници имају на име при-
 надлежности само месечну плату без икаквих дру-
 гих додатака у износу и то:

у I разреду скупоће	570 дин.
у II " "	520 "
у III " "	475 "

Граничарски приправници имају на име хране
 и плате 600 динара месечно без икаквих других
 додатака.

Члан 54

Подофицири из кадра, упућени привремено
 на службу у Граничну трупу, примаће за време
 док су на тој служби плату по одредбама Закона
 о устројству војске и морнарице а личне додатке
 на скупоћу по чл. 50 овога Закона. Каплари и
 редови примаће плату као граничарски приправ-
 ници по чл. 53 овога Закона.

Подофицири из кадра, упућени привремено на
 службу у Граничну трупу, примаће за време док
 су на тој служби плату по одредбама Закона о
 устројству војске и морнарице, а на име хране
 примаће личне додатке на скупоћу који припадају
 и граничарским подофицирима. Каплари и редови
 примаће на име хране и плате 450 динара месечно
 без права на лични додатак на скупоћу.

У члану 58

На крају првог става додати:

На исти начин могу се повећавати и смањивати
 принадлежности граничарских приправника
 према члану 53 и принадлежности каплара и редова
 сталног кадра према чл. 54 овога Закона.

У члану 62

Изоставља се трећи став као излишан.

У члану 66

Граничару се обустављају односно умањују
 принадлежности у овим случајевима:

3. — За време издржавања казне затвора по
 судској и дисциплинској казни.

У овом случају издржавање кажњеног грани-
 чара (храна и смештај) пада на терет државе. Зат-
 вор издржава код најближе војне команде а храну
 добија по прописима који важе за подофицире,
 капларе и војнике сталног кадра када су у затвору.
 Нежењен граничар не прима за то време ништа
 од својих принадлежности, а жењен прима: цео
 породични додатак на скупоћу, 50% његових лич-
 них новчаних принадлежности и припадајућу ко-
 личину дрва. Остатак се задржава за накнаду штете
 ако је за ову одговоран и ако је на ову осуђен, а
 ако није одговоран за накнаду штете и није на ову
 осуђен, онда се обустављене принадлежности пре-
 дају каси Ремонтско-коморског фонда ако издржава
 казну затвора по судској, а ако издржава казну

Граничару се обустављају односно умањују
 принадлежности у овим случајевима:

3. — За време издржавања казне затвора по
 судској и дисциплинској казни.

Затвор по осуди војног суда граничар издр-
 жава код војне команде а храну добија у природи
 по прописима који важе за подофицире, капларе и
 редове сталног кадра када су у затвору. Исхрана
 граничара пада на терет њихових новчаних прина-
 дности. Нежењени граничар за то време не прима
 ништа од својих новчаних принадлежности и ове
 се, по одбитку вредности исхране, задржавају за
 накнаду штете држави, ако је за ову одговоран и
 ако је на ову осуђен, а ако није одговоран за накнаду
 штете и није на ову осуђен, онда се обустављене
 принадлежности предају каси Ремонтско-коморског
 фонда. Жењени граничар прима 50% својих новча-
 них принадлежности, цео породични додатак на
 скупоћу и припадајућу количину дрва, а друга по-

Досадањи текст:

дисциплинског затвора онда се обустављене прина-
дљености шаљу као приход Чиновничком пен-
зионом фонду.

Према изменама гласи:

ловина по одбитку вредности исхране, предаје се
каси Ремонтско-коморског фонда ако није одговоран
за накнаду штете и није на ову осуђен. У случају
да жењени граничар одговара за накнаду штете
држави, друга половина се задржава за накнаду
штете, а од прве половине одбија се вредност исхране.

Дисциплинску казну затвора кажњени грани-
чар издржава у својој јединици и за то време врши
своју редовну службу. Од принадељности неже-
њени граничар прима само 40% својих новчаних
принадељности, а жењени 50% својих новчаних
принадељности, цео породични додатак на ску-
поћу и припадајућу количину дрва. Остатак нов-
чаних принадељности шаље се као приход Чинов-
ничком пензионом фонду.

У члану 100

1. — Садањи граничари (редови) који немају
три године службе а који су оцењени као способни
за граничарску службу, водиће се као граничарски
приправници све док не прослуже три године и за
то време имаће принадељности по чл. 53 овога
Закона. Они од ових граничара који нису оцењени
као способни за граничарску службу отпустиће се
из службе.

2. — Садањи граничари (редови) који имају
три године граничарске службе и који су оцењени
као спремни и способни за граничарску службу,
превешће се у граничаре са принадељностима по
чл. 50 овога Закона, а сви они који нису оцењени
као спремни и способни за граничарску службу
отпустиће се из службе.

1. — Садањи граничари (редови) који су оце-
њени као способни за граничарску службу, преводе
се у редове граничаре по одредбама овога Закона.
Они од ових граничара који нису оцењени као
спремни и способни за граничарску службу отпу-
стиће се из службе.

У трећем ставу после тач. в) под 4, у првом
реду, изоставља се речи: „у граничарске приправ-
нице и“.

У члану 102

1. — Граничарима (редовима) према ефективно
проведеним годинама службе у својству граничара
по одбитку три године на име приправничке службе.

Претседник д-р Коста Кумануди: За овај ва-
конски предлог изабраће се нарочити одбор.

Секретар Анте Ковач чита: Господин Министар
социјалне политике и народног здравља подноси

1. — Граничарима (редовима) према ефективно
проведеним годинама службе у својству граничара
по одбитку једне године на име приправничке службе.

Скупштини на решење предлог Закона о изменама
и допунама закона о лекарима специјалистима за
болести уста и зуба и о зубним техничарима. Пред-
лог гласи:

КРАЉЕВИНА ЈУГОСЛАВИЈА
МИНИСТАРСТВО
СОЦИЈАЛНЕ ПОЛИТИКЕ И НАРОДНОГ ЗДРАВЉА
ОПШТЕ ОДЕЉЕЊЕ

О. Бр. 11245

13 ЈУНА 1932 г. БЕОГРАД

Господине Претседнице,

На основу овлашћења, које имам од Његовог Величанства Краља, а на основу
чл. 63 Устава, да могу поднети на решење Народном претставништву предлог закона о
изменама и допунама Закона о лекарима специјалистима за болести уста и зуба и о зубним
техничарима, у вези § 52 Закона о пословном реду у Народној Скупштини, част ми је
доставити Вам, у прилогу под ./. Указ-овлашћења, као и сам Предлог поменутог За-
кона, с молбом на даљи законски поступак.

У исто време Вас молим, да се овај Законски предлог упути нарочитом Одбору, ради проучавања.

Изволите, Господине Претседниче, примити уверење о моме особитом поштовању.

Министар,
социјалне политике
и народног здравља,
Иван Пуцељ, с. р.

МИ
АЛЕКСАНДАР I
ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ И ВОЉИ НАРОДНОЈ
КРАЉ ЈУГОСЛАВИЈЕ

На предлог Нашег Министра Социјалне политике и Народног здравља и по са- слушању Нашег Министарског савета, а на основу чл. 63 Устава, решили смо и решавамо: Овлашћује се Наш Министар Социјалне политике и народног здравља да може поднети Народном претставништву Предлог Закона о изменама и допунама Закона о ле- карима специјалистима за болести уста и зуба и о зубним техничарима, на решење.

Наш Министар социјалне политике и народног здравља нека изврши овај Указ.

12 јуна 1932 год.

Нишка Бања

АЛЕКСАНДАР, с. р.

Министар
социјалне политике
и народног здравља

Иван Пуцељ, с. р.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

предлога Закона о изменама и допунама Закона о лекарима специјалистима за болести уста и зуба и о зубним техничарима од 11 новембра 1930 год.

Закон о лекарима специјалистима за болести уста и зуба и о зубним техничарима од 18-XI-1930, онакав какав је прошао својевремено кроз Врховни законодавни савет, одмах по ступању на снагу приликом прве примене показао је своје недостатке како у конструктивном тако и у материјалном погледу; а још више је била отежана правилна примена његових прописа ступањем на снагу Правилника С.бр. 3830/31 за његову примену.

Поред тих недостатака, који су — како ће се даље видети — и чисто органске природе, долази један важан моменат социјалне природе, који је играо главну улогу при одлучивању о подношењу овог Предлога. Десило се, наиме, да су услед ступања на снагу пом. Закона и Правилника многи зубни техничари, управо већина њих, који су до сада толеранцијом власти обављали и оне послове у устима пацијената, за које нису имали одобрење, тако рећи остали на улици заједно са својим фами- лијама, јер би по новом Закону од 18-XI-1930 г. њихов делокруг рада био скучен у границе нега- тива, у којима они, како их има велики број, не би огромна већина могли наћи ни најскромније ухле- бије. Новим Предлогом иде се за тим да се ти људи, заједно са својим фамилијама, пласирају у уну- трашњост, у места где нема зубних лекара, како би као пионири-пропагатори хигијене уста, која је код нас на врло ниском нивоу, збрињавајући себе учинили просперитету народног здравља велике услуге.

Овај предлог је резултат искуства, а он је и резултанта с једне стране општих интереса а са друге споразума између претставника лекарских комора и зуботехничких организација, уследилог на седницама нарочите комисије, на којима су, по-

ред пом. претставника; учествовали и претставници респективних Министарстава, и сагласили се и једни и други у свима одредбама овог Предлога, изузев §§ 10 и 13 Предлога, где су претставници лекарских комора условили стилизацију § 10 сти- лизацијом § 13, а зубни техничари остали при миш- љењу да се став други § 21 Закона од 18-XI-1930 не мења.

Прелазећи на поједине параграфе овога Пред- лога мотивишем, како следи:

§ 1 Одредба овог §-а предвиђа урачунавање године дана у стаж за специјализацију и на зубно- лекарским васпитним установама на страни или у земљи (кад таквих завода будемо ми имали) про- ведене, обзиром да на страни такви заводи ужи- вају најбољи глас, па ће следствено допринети познавању ствари, то тим пре, јер ће број тих за- вода услед предвиђеног саслушања Главног санитетског савета бити сведен на заиста реномиране заводе.

§ 2 У §-у 3 Закона од 18-XI-1930 потребно је у првој реченици било допунити, да не само специ- јалисте, него и зубни лекари и дентисте не могу имати више од једне ординације, а у другој специ- јалисте изједначити са зубним лекарима са факул- тетском спремом. Прво из разлога, јер не би било правично нити сврси сходно претоставити зубне лекаре и дентисте специјалистима и за њих пред- видети ово ограничење, пошто га у Закону од 18- XI-1930 нема; а друго јер су и зубни лекари са фа- култетском спремом у истој мери способни за рад у устима пацијената.

§ 3 Одредба овог §-а резултира из сазнања да поједини лекари, без икакве специјалне спреме, заносавају у својим ординацијама и дентисте и

на тај начин, тако рећи, могу бити изиграни прописи о специјалности, обзиром да доктори целокупне медицине имају право на целокупну праксу у свима гранама медицине; са друге стране пак они сами тим преузимају на себе тешку одговорност за рад уапосленог дентисте.

§ 4 § 6 Закона од 18-XI-1930 измењен је у правцу, да се отварање приватних зубних клиника дозвољава под нарочитим условима, који ће онемогућити свако изигравање, а што је било разлог да је отварање таквих клиника било забрањено.

§ 5 је само логична допуна § 10 Закона од 18-XI-1930, обзиром да цит. § 10 у свом последњем ставу говори о испитима.

§ 6 Изменом §-а 12 Закона од 18-XI-1930 доктори целокупне медицине, под тамо наведеним условима добијају назив специјалисте, за разлику од лица предвиђених у § 13 Закона, а изузетно, обзиром да се овај пропис налази у прелазним наређењима од става 2. § 1 Закона. То ради тога, јер имају с једне стране јаче школске квалификације, а са друге их се тело изједначити са оним њиховим колегама који су пре њих дошли до назива специјалисте.

§ 7 §-у 13 Закона од 18-XI-1930 додан је други став, из истих разлога, из којих је и прописан тај § 13, тј. да би се озакоњило право стечено на ранијим разнородним прописима.

§ 8 Као конзеквенца допуне § 13 Закона уследила је допуна § 14 истог Закона, јер се одредбе § 14 не односе и на лица споменута у новом другом ставу § 13 Закона. У овом § 8 предвиђено је да ће се признати и пола године стажа проведеног на државним школским поликлиникама, једно из разлога што се § 14 Закона односи на лица, која су већ на студијама стекла потребно одговарајућу спрему. У протетици, а на овим хигијенским установама допуниће своје знање у профилакси, а друго, да би се попунио кадар потребног лекарског особља у школским клиникама, при чему би се заинтересованим стажерима дало могућности да стаж заврше у најближим већим местима свога завичаја.

§ 9 Одредба првог става измењена је из разлога, који су диктирали доношење § 13 овог Предлога, с обзиром да је одредба чл. 4 цит. Правилника у погледу састава комисије показала се као неопортунa и нецелисходна, ради чега комисија није до сада ни заседала, па према томе ни лица из става првог § 17 Закона од 18-XI-1930 нису имала могућности да пред истом полажу испит. У ставу другом прецизирано је да дентисти могу радити све зуботехничке и дентистичке радове у устима, да не би било помутње са изразом „зубнолекарске“, чији се појам не може стипулирати. У ставу трећем додата је одредба у погледу рекламирања дентиста, коју је диктирала етичка потреба, као и код лекара. Став четврти предвиђа организовање дентистичке коморе, на изричит захтев садашњих и будућих дентиста, који сам — из појмљивих разлога морао увејити и апробирати.

§ 10 § 18 Закона од 18-XI-1930 имао би да се замени са овим § 10 Предлога, из разлога уводно изнетих а специјално и из следећих: код тачке 1 хтело се прецизирати израз „концесија“; код тачке 2 изједначити интересирана лица са онима из тачке 1, обзиром да су на територију Краљевине Југославије у разним подручјима раније важили разни прописи, како у погледу дужине стажа тако и у погледу обима рада зубних техничара, оних са концесијама и оних

са обртницама односно другим дозволама; код тачке 3 измењена је тачка 2 § 18 Закона у правцу да се 10 година рада у устима замењује са 10 година рада на основу обртнице—одобрења—решења надлежне власти, јер се претпоставља — на основу досадањег искуства да су заинтересована лица, да би одржала своју егзистенцију, морали, а то се и толерирало, радити у устима, а не само по негативу; код тачке 4, обзиром на велики број лица, која би имала отпасти по § 18 тач. 3, изостављена је одредба о раду у устима и предвиђено да се и 3 године ученичког рада урачунају у стаж од 10 година, јер се иначе предвиђа услов положени дентистички испит, који ће служити као најбоља квалификација. Остале одредбе овог § Предлога су формалне природе, а унете су у Предлог на основу искуства са сличним одредбама из чл. 2 Правилника С.Бр. 3830-31.

§ 11 Став други § 19 Закона као непотребан отпада, обзиром да су односне одредбе прецизиране у § 10 овог Предлога, а на његово место долази одредба у погледу испитне комисије на место — како је раније речено — неопортуне одредбе чл. 4 цит. Правилника.

§ 12 Како у § 20, тако и у свима следећим, Закона од 18-XI-1930 г. речи „дентиста-техничар“ замењене су са „дентиста“, јер нема никаква разлога ни формалног ни материјалног, тој дистинкцији. § 20 Закона је надопуњен сходно § 41 Закона о банској управи у погледу одобравања отварања зубно-техничких радионица.

§ 13 Како је уводно речено, у ставу другом § 21 Закона предвиђа се да лица из тач. 2, поред оних из тач. 4, § 10 овог Предлога могу добити место право праксе у местима, где нема лекара специјалиста за болести уста и зуба и зубних лекара; а то је из разлога, јер лица из тач. 2 с једне стране већ се збрињавају, а с друге стране општи интерес захтева њихово пласирање у унутрашњост. Поред тога, конзеквентно намери да их се изједначи са онима из тачке 1, који су концесије за већа места, за која им се по ставу првом § 21 Закона и даје дентистичко право, добивали после дужег низа година, поред тога што су имали и опширнији делокруг рада, потребно је било, а и правично, усвојити ову солуцију, о чијој сам правичности и целисходности имао прилике да се непосредно уверим приликом заседања комисије за израду овога Предлога, где су претставници лекарских комора ванста до крајње могућих граница учинили уступке и стипулацију ове одредбе условили стипулацијом целог § 10 овог Предлога.

§ 14 § 22 Закона од 18-XI-1930 је надопуњен у толико, што се из појмљивих разлога дозвољава дентистима, да у случају своје болести или осуства могу у својој ординацији запослити и дентисту без многог права праксе, да односни власник ординације не би услед наведених околности морао исту затворити и своје пацијенте евентуално препустити на милост и немилост односно угрозити своју и своје породице егзистенцију.

§ 15 У овом § 23 Закона унети су и зубни лекари, који су, очито оманком изостављени били.

§ 16 У овом §-у предвиђа се, обзиром на општи интерес и дела која би имала по њему да добију санкцију, праведнија градација казне, да би се превенирало опасности по здравље и живот појединаца, што до сада није ефикасно учињено. Казне би се имале изрицати у корист школских поликли-

ника, па би се на тај начин намакла средства за пропаганду хигијене зуба и уста почев од деце. Последњи став § 24 Закона је само јуридикчки претиплизован.

§ 17 Изменом става другог § 25 Закона од 18-

XI-1930 хтело се дати прилике оним лицима, која по овим изменама и допунама стичу извесно право, да то право и реализују. Надлежност одлучујућих власти је прецизирана сходно интенцијама § 41 Закона о Банској управи.

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА

О

изменама и допунама закона о лекарима специјалистима за болести уста и зуба и о зубним техничарима од 18 новембра 1930 године.

§ 1

У § 1 после речи „болница“ брише се запета и додаје „и зубно-лекарским васпитним лекарским установама“; а после речи „одреди“ брише се тачка и додаје „по саслушању правног санитетског савета“.

§ 2

У § 3 прва реченица, после речи „зуба“ ставља се запета и додају речи „зубни лекари и дентисти“, а на крају друге реченице, после речи „лекарства“, брише се тачка и додаје „или зубних лекара са факултетском спремом“.

§ 3

У § 4 после речи „техничарима“ брише се тачка и додаје „или дентистима“.

§ 4

§ 6 се мења и гласи:

Отварање приватних зубних клиника или поли-клиника дозвољено је само докторима целокупног лекарства специјалистима за болести уста и зуба, који су провели најмање пет година на универзитетским клиникама, стоматолошким одељењима државних или бановинских болница или су вршили специјално зубно-лекарску приватну праксу најмање кроз 10 година.

Правилник за приватне зубне клинике или поликлинике прописује Министар социјалне политике и народног здравља.

§ 5

У § 10 други став, после речи „рада“ додаје се „и положеног испита“.

§ 6

§ 12 мења се и гласи:

Доктори целокупне медицине, који су до 25 новембра 1930 год. завршили или се тога дана затекли на специјализирању за болести уста и зуба, добијају назив специјалисте за болести уста и зуба после једногодишње специјализације.

§ 7

У § 13 додаје се други став, који гласи:

Лица без факултетске спреме, која су по ранијим законима и уредбама добили право зубно-лекарске праксе и посебним решењем Министра народног здравља назив „зубни лекар“, задржавају стечена права.

§ 8

У § 14 после речи „у којима се стичу називи споменути у“ додаје се „првом ставу“, а после речи „лекар“ додаје се нова реченица: „Друга половина овог једногодишњег стажа може се провести и на државним школским поликлиникама“.

§ 9

У § 17:

У ставу првом последњи део реченице „у даљњем року од 6 месеци пред комисијом“, замењује се речима: „до краја 1932 године, пред одређеном комисијом“;

У ставу другом реч „зубнолекарске“ замењује се са дентистичке“;

у ставу трећем после речи „дентиста“ додаје се реченица: „Они се могу рекламирати само у границама, које важе за зубне лекаре“;

као нови, четврти став, додаје се следеће: „Дентисти у Краљевини Југославији чине дентистички staleж, који је обавезно организован у дентистичку комору. Сваки дентиста, који врши ма и повремено дентистичку праксу, као и сви зубни лекари без факултетске спреме и титула d. d. s., d. m. d. и d. d. ст. обавезни су да ступе у дентистичку комору. Престанком чланства из било ког разлога у дентистичкој комори губи се право на дентистичку праксу. Уредбу о организацији дентистичке коморе са Законом снагом прописује Министар Социјалне политике и народног здравља.“

§ 10

§ 18 мења се и гласи:

Право дентистичке праксе, у границама § 17 овога Закона, са називом „дентиста“ добијају:

1 Зубни техничари, који су до 1 октобра 1930 године стекли, на основу Уредбе од 20 марта 1892 године Држ. зак. бр. 55 посебну зубнотехничку концесију;

2 зубни техничари, који су до 1 октобра 1930 године, на основу ранијих законских прописа, добили дозволу од надлежних власти (обртницу, одобрење, решење) за самосталан зуботехнички рад, и ако су до тога датума у струци провели најмање 9 година, од којих 3 године као помоћници зубних лекара, радећи у устима пацијената;

3 зубни техничари, који су се до 1 октобра 1930 године, било као помоћници или самостални бавили зубном техником 15 година, од којих су најмање 10 година вршили рад самостално на основу обртнице (одобрења — решења) надлежне власти. У време од 15 година не урачунавајући се 3 године ученичког рада;

4 зубни техничари, који су се до 1 октобра, 1930 године бавили 10 година зубном техником било као помоћници или самостално и који до краја 1932 године положи дентистички испит. После овога рока испит се може само једанпут поновити и то у року од наредних шест месеци. До положеног испита смеју се бавити само зубнотехничким радом тј. радом на основу негатива добивених од зубних лекара и дентиста. У верме од 10 година урачунавају се и 3 године ученичког рада.

Број година се доказује:

За лица из тачке 2 само уверењем зубног лекара код кога је вршен рад у устима пацијената, издатим код месне управне власти или код нотара и овереним од истих, као и уверењем месне управне власти да је именовани заиста становао, за поменуто време, у означеном месту. Лекарни су дужни да ова уверења издају.

Ако је умро зубни лекар, код кога је зубни техничар радио, онда ће му општа управна власт првога степена издати уверење. Све остало доказује се уверењем сталешке организације и уверењем месне опште управне власти првога степена, да је за поменуто време у означеном месту заиста и живио, датумом концесије, обртнице или решења, или уверењем зубних лекара, дентиста или самосталних зубних техничара, код којих је радио, овереним од првостепене управне власти.

Ако молилац, у изузетним случајевима, а из важних и оправданих разлога, не може да поднесе поменуте доказе, онда може да поднесе и друга документа, која ће потврдити његове наводе. У овим случајевима припада Министру социјалне политике и народног здравља, односно бану право слободног оцењивања доказа, да ли се, шта и колико може рачунати.

Кандидати из претходнога и овога параграфа морају поднети још и доказе:

- а) да су поданици Краљевине Југославије;
- б) да су регулисали војну обавезу;
- в) да су доброг владања;
- г) да су телесно и душевно здрави, а нарочито да не болују ни од какве хроничне заразне болести.

§ 11

У § 19, други став се замењује и гласи:

Испитну комисију сачињавају: Претставник Министарства социјалне политике и народног здравља као претседник, два лекара специјалисте за болести уста и зуба као чланови — испитачи и деловођа. Испитне комисије се образују у Београду и Загребу решењем Министарства социјалне политике и народног здравља, којим им одређује и територијалну надлежност.

§ 12

У § 20 став први, речи „дентиста-техничара“ замењују се са „дентиста“, а као нова реченица додаје се: „Право на отварање зубно-техничке раднице издаје територијално надлежни бан, односно Министар социјалне политике и народног здравља за територију управе града Београда, а везано је за место, за које је дозволим дата“.

§ 13

У § 21:

У ставу првом речи „дентисте-техничари“ замењује се са „дентисти“;

Претседник Др. Коста Кумануди: И за овај законски предлог изабраће се нарочити одбор.

Секретар Анте Ковач чита: Господин Министар иностраних послова подноси скупуштини на ре-

У ставу другом речи „дентистичко-техничку“ замењују се са „дентистичку“, а речи „тек по положеном дентистичком испиту на основу § 18“ са речима: „на основу тач. 2 и 4 § 18“.

§ 14

У § 22:

У ставу првом: речи „лекаре, дентисте и дентисте-техничаре“ замењује се са „лекаре и дентисте“, после речи „Дентистима“ бришу се речи „и дентистима техничарима“; после речи „праксе“ бришу се тачка а ставља тачка и запета на следећа реченица: „једино у случају своје болести или одсуства дентиста може у својој ординацији запослити и дентисту без месног права праксе, али највише за време од 6 месеци“;

У ставу другом речи „лекара, дентиста, дентиста-техничара“ замењује се са „лекара и дентиста“.

§ 15

У § 23 речи „Лекари зубни специјалисти“, замењује се речима „Лекари специјалисти за болести уста и зуба“, иза којих се, а испред речи „дентисте“ додају речи „зубни лекари“.

§ 16

У § 24 први став, иза речи „дентиста“ брише се запета и речи „дентисти-техничари“, а речи: „10 до 3000 динара“, итд. до краја става, замењују се са речима: „2000 до 5000 динара; у случају првог поврата од 4000 до 10.000 динара; у случају другог и даљег поврата од 8.000 до 20.000 динара и забраном вршења самосталног рада за увек. У случајевима кажњавања ради повреде прописа §§ 3, 20, 21 и 22 могу се одузети и све справе и инструменти који су потребни специјално за вршење зубног лекарства, а у корист школске поликлинике, који ће, по изреченој казни, одредити Министар социјалне политике и народног здравља.“

Последњи став мења се и гласи: „За жалбе против пресуда важе постојећи општи прописи“.

§ 17

§ 25, као други став додаје се:

Сва она лица, која на основу ових измена и допуна стичу право на дентистичку праксу и назив „дентиста“ или на полагање дентистичког испита дужна су у року од два месеца по ступању на снагу ових измена и допуна пријавити се надлежној Краљевској управи, односно Министарству социјалне политике и народног здравља за територију Управе града Београда, у колико се до сада нису већ пријавила.

§ 18

Овај Закон ступа у живот кад га Краљ потпише, а обавезну снагу добија кад се обнародује у „Службеним Новинама“.

шење предлог закона о регулисању плаћања изробног промета као и по другим обавезама између Краљевине Југославије и Републике Чехословачке.

КРАЉЕВИНА ЈУГОСЛАВИЈА
МИНИСТАРСТВО ИНОСТРАНИХ ДЕЛА

Пов. Бр. 10511.

Београд, 18 јуна 1932 године

Господине Претседниче,

У прилогу под $\cdot/1$ част ми је доставити Вам оригинални указ Његовог Величанства Краља од 15 јуна 1932 године, којим сам овлашћен, у смислу члана 63 Устава Краљевине Југославије, да могу поднети на решавање Народном претставништву Предлог закона о Уговору, закљученом између Владе Краљевине Југославије и Владе Чехословачке Републике о регулисању плаћања из робног промета, као и по другим обавезама између обеју држава, закљученом и потписаном у Прагу 8 јуна 1932 године; и о Протоколу о туристичком саобраћају између Краљевине Југославије и Чехословачке Републике, закљученом и потписаном у Прагу 2 јуна 1932 године.

У предлогу под $\cdot/2$ част ми је доставити Вам образложење са Предлогом закона о горепоменутом текстовима, с молбом да исти изволите на решавање пред Народну скупштину изнети.

Изволите примити, Господине Претседниче, и овом приликом, уверење о мом особитом поштовању.

Заступник
Претседника Министарског савета
Министра иностраних послова,
Министар трговине и индустрије,
Др. Алберт Крамер, с. р.

МИ
АЛЕКСАНДАР I
ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ И ВОЉИ НАРОДНОЈ
КРАЉ ЈУГОСЛАВИЈЕ

На предлог Заступника Нашег Претседника Министарског савета и Министра иностраних послова, Нашег Министра трговине и индустрије, а по саслушању Нашег Министарског савета решили смо и решавамо:

Овлашћује се Заступник Нашег Претседника Министарског савета и Министра иностраних послова, Наш Министар трговине и индустрије да може на основу члана 63 Устава Краљевине Југославије, поднети Народном претставништву на решавање:

Предлог закона о Уговору, закљученом између Владе Краљевине Југославије и Владе Чехословачке Републике о регулисању плаћања из робног промета, као и по другим обавезама између обеју држава, закљученом и потписаном у Прагу 8 јуна 1932 године; и

Предлог закона о протоколу о туристичком саобраћају између Краљевине Југославије и Чехословачке Републике, закљученом и потписаном у Прагу 2 јуна 1932 године.

Заступник Нашег Претседника Министарског савета и Министра иностраних послова, Наш Министар трговине и индустрије нека изврши овај Указ.

15 јуна 1932 године
Нишка Бања

АЛЕКСАНДАР, с. р.

Заступник
Претседника Министарског савета и
Министра иностраних послова,
Министар трговине и индустрије,
Др. Алберт Крамер, с. р.

Претседник Др. Коста Кумануди: За проучавање овога законског предлога изабраће се народни одбор. Изволите чути још један предлог.
Секретар Анте Ђовач чита: Господин Министар

иностраних послова подноси Скупштини на решење предлог Закона о протоколу о туристичком саобраћају између Краљевине Југославије и Републике Чехословачке. Предлог гласи:

ПРОТОКОЛ

О ТУРИСТИЧКОМ САОБРАЋАЈУ ИЗМЕЂУ КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ И ЧЕХОСЛОВАЧКЕ РЕПУБЛИКЕ

чл. 1

У данима од 28 маја до 2 јуна 1932 године преговарали су југословенски и чехословачки делегати у Прагу о регулисању путничког саобраћаја између обеју земаља, и сматрајући да се жели систематски развијати међусобни туризам, споразумели су се о овоме:

чл. 2

Министарство финансија Краљевине Југославије дозвољава према општим сада важећим девизним прописима југословенским новчаним заводима, мењачницама и путничким биреоима да издају путницима, који иду у чехословачке бање, климатска и туристичка места, на основу важећег пасоша без нарочите дозволе, возне карте за путовања тамо и натраг и суму од 5.000 динара у страним валутама за особу.

чл. 3

У Чехословачкој је сада дозвољено извозити без нарочитог одобрења, на основу важећег пасоша, износ Чсл. кр. 1.000 ефективно или у страним валутама за особу и месец. (Возне карте за путовање тамо и натраг нису у поменутом износу урачунате).

§ 4

Обе стране узимају на знање, да путницима неће у смислу сада и у будуће важећих прописа бити чињене тешкоће при набављању напред поменуте слободне суме за извоз.

§ 5

За набавку, односно за извоз суме преко слободне границе, потребна је дозвола Министарства финансија Краљевине Југославије односно Чехословачке народне банке. За путовања у бање, климатска и туристичка места у Југославији даваће Чехословачка народна банка платежна сретства из везаних чехословачких потраживања у Југославији, која ће у ту сврху употребити споразумно с Народном банком Краљевине Југославије. Чехословачка Народна банка ће приликом решавања о давању платежних сретстава у сврху путовања у Југославију поступати врло благонаклоно; исто тако благонаклоно ће поступати Министарство финансија Краљевине Југославије при давању дозвола за платежна сретства посетиоцима чехословачких бања.

§ 6

Народна банка чехословачка односно Министарство финансија Краљевине Југославије имају право приликом решавања о давању платежних сретстава односно дозвола изнад слободне границе тражити доказе о циљу путовања (потврду о трговачком или службеном или научном путовању, лекарску потврду и слично).

§ 7

Платежна сретства у сврху туристичког саобраћаја даваће се из чехословачких везаних потра-

живања у Југославији у форми акредитива, кредитних писама, чекова и сл., које ће чехословачке банке издавати на југословенске банке на терет чехословачких потраживања. О томе, која ће чехословачка потраживања у Југославији бити употребљена у ту сврху, споразумеће се Министарство финансија Краљевине Југославије односно Народна банка Краљевине Југославије са Чехословачком Народном банком.

§ 8

Травелер-чекове, хотелске бонове и сличне упутнице, које ће се у Чехословачкој продавати за путовање у Југославију, издаваће путничка организација овлашћена за то према Југословенским прописима од Министарства финансија односно Народне банке Краљевине Југославије, и биће хонорисани из одређене паушалне суме чехословачких везаних потраживања, коју ће Министарство финансија, односно Народна банка Краљевине Југославије споразумно са Чехословачком Народном банком у ту сврху одредити. Обе Народне банке споразумеће те такође о форми техничког спровођења.

§ 9

Изузимајући специјалне одредбе овог споразума, важе за прибављање и извоз акредитива, чекова, травелер-чекова, хотелских бонова и сличних упутница општи девизни прописи.

§ 10

Министарство финансија односно Народна банка Краљевине Југославије и Чехословачка Народна банка настојаће, да се одредбе девизног поступка за путнике проведу тако, да путницима не настану сувишне тешкоће, и имаће у виду то, да се молбе по овом споразуму решавају што брже и с највећом благонаклоношћу.

§ 11

Југословенске посете IX Свесоколског слета биће обезбеђене из везаних југословенских потраживања у Чехословачкој према посебном споразуму обеју Народних банака.

Овај протокол ступа на снагу 8 јуна 1932 године до када ће се Народна банка обеју држава споразумети о његовом практичном извођењу.

Овај протокол важи за сада до краја 1932 године.
Праг, 2-VI-1932 год.

За Владу Краљевине Југославије,
Н. Ј. Бајлони, с. р.

За Владу Чехословачке Републике,
Д-р Фридман, с. р.

§ 12

Овај Закон ступа у живот кад га Краљ потпише и кад се обнародује у Службеним Новинама, а обавезну силу добија, као што је то предвиђено у члану 11 поменутог Споразума.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Уз Протокол о туристичком саобраћају између Краљевине Југославије и Чехословачке Републике.

Постојећим девизним ограничењима безмало је онемогућен не само трговински промет између наше и других земаља већ је отежан и укочен и путнички промет. Ради олакшања трговинског промета закључили смо и закључиваћемо Споразуме о Клирингу са Државама са којима имамо развијену размену добара. Такви су Споразуми већ у важности између нас с једне стране и Аустрије и Швајцарске с друге стране. Сада је поднесен и Предлог закона уговора закљученом између нас и Чехословачке републике о регулисању плаћања из робног промета као и по другим међусобним обавезама. Међутим како је и у нашем интересу и у интересу Чехословачке републике да се и надаље омогући наш узајамни путнички саобраћај, то је, на дан 2 јуна ове године, у Прагу закључен Протокол о туристичком саобраћају између наших земаља. Тим Протоколом предвиђено је да ће наше Министарство финансија дозвољавати да се путницима који иду у Чехословачке бање климатска и туристичка места, издају возне карте и суме до 5.000 динара у инострану валути по особи. У Чехословачкој је сада дозво-

љено да сваки путник може, сем набавке возне карте изнети месечно износ до 1.000 чсл. круна ефективно или у инострану валути.

Чланом 6 истог Протокола предвиђена је могућност да се путницима, према потреби, одобрава и извоз већих сума; приликом решавања о давању платежних сретстава у сврху путовања у Југославију, Чехословачка Народна Банка поступаће врло благодоклоно, а тако исто поступаће и наше Министарство финансија при давању таквих дозвола посетиоцима чехословачких бања.

Чланом 7 и 8 Протокола предвиђа се начин давања потребних платежних сретстава.

Југословенске посете IX Свесоклоског слета биће обезбеђене из везаних југословенских потраживања у Чехословачкој.

Овај Протокол важи од 8 јуна па до краја 1932 године.

Обзиром на све изложено потребно је и по нас корисно да се овај Протокол што пре озакони и уведе у живот.

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА

О

ПРОТОКОЛУ О ТУРИСТИЧКОМ САОБРАЋАЈУ ИЗМЕЂУ КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ И ЧЕХОСЛОВАЧКЕ РЕПУБЛИКЕ, ЗАКЉУЧЕНОМ У ПРАГУ 2 ЈУНА 1932 ГОДИНЕ

Који гласи:

§ 1

Одобрава се и добија законску снагу Протокол о туристичком саобраћају између Краљевине Југославије и Чехословачке републике, закљученом у Прагу 2 јуна 1932 године, који у оригиналу и преводу гласи:

Пов. Бр. 259-32

ВЕРБАЛНА НОТА

Посланство Краљевине Југославије има част извести Министарство иностраних послова Чехословачке Републике, да је Влада Краљевине Југославије одобрила Протокол о туристичком саобраћају закључен 2 јуна 1932 године у Прагу, између Краљевине Југославије и Чехословачке Републике.

Краљевско посланство има част молити Министарство иностраних послова, да изволи овом приликом примити уверење о његовом високом поштовању.

У Прагу, 14 јуна 1932 године.

Претседник Д-р Коста Кумануди: За овај законски предлог изабраће се нарочити одбор.
Секретар Анто Ковач чита: Господин Министар финансија подноси Скупштини на решење

предлог закона о одобрењу рачуна државних прихода и расхода за буџетску 1930/31 годину. Предлог гласи:

МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Одељење Државног Рачуноводства

Бр. 12.000

II

20. јуна 1932. г. Београд

Господине Претседниче,

У прилогу ./- част ми је послати Вам оригинални Указ Његовог Величанства Краља, којим сам овлашћен, да могу поднети Народној скупштини законски предлог о одобрењу рачуна државних прихода и расхода за буџетску 1930/31 годину.

Примите, Господине Претседниче, и овом приликом уверење о мом особитом поштовању.

Прилози: 1 оригинални Указ Њ. В. Краља Бр. 12.000
2 предлог закона о одобрењу рачуна прихода и расхода за 1930/31 годину.

Министар финансија,
Др. Милорад Ђорђевић, с. р.

МИ
АЛЕКСАНДАР I
ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ И ВОЉИ НАРОДНОЈ
КРАЉ ЈУГОСЛАВИЈЕ

На предлог Нашег Министра финансија и по саслушању Нашег Министарског Савета, а на основу члана 102 и 107 Устава Краљевине Југославије од 3 септембра 1931 године, као и на основу прописа члана 132—136 Закона о Државном Рачуноводству, решили смо и решавамо:

Овлашћује се Наш Министар Финансија, да може поднети Народној скупштини предлог закона о одобрењу рачуна државних прихода и расхода за буџетску 1930/31 год. Наш Министар Финансија нека изврши овај Указ.

20 јуна 1932 год
Београд

АЛЕКСАНДАР, с. р.

Министар финансија,
Др. М. Ђорђевић, с. р.

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА

ОДОБРЕЊУ РАЧУНА ПРИХОДА И РАСХОДА ЗА 1930/31 ГОДИНУ

§ 1

Приходи и расходи за 1930/31 годину износе и то:

А. Општи државни приходи и расходи

Приходи:

Редовни и ванредни по буџету
динара 8.476.430,752.51

Расходи:

Редовни и ванредни по буџету, заједно са накнадним кредитима по § 56 финансијског закона за 1931/32 годину 8.040.967,887.73

Остатак од 435.462.864.78

(четири стотине тридесет и пет милиона четири стотине шездесет две хиљаде осам стотина шездесет четири динара и 78 (100) претставља суфицит, који се уноси на повећање државне готовине, у смислу члана 40 Закона о Државном Рачуноводству.

Б. Приходи и расходи државних предузећа

Приходи:

Редовни и ванредни 4.836,427.986.94

Расходи:

Редовни и ванредни по буџету, заједно са накнадним кредитима по § 56 финансијског закона за 1931/32 4.428,614.096.90

Остатак од 407,813.890.04

(четири стотине седам милиона осам стотина тринаест хиљада осам стотина деведесет динара и 04 (100)

претставља вишак прихода над расходима државних предузећа, који је показан у општим државним приходима.

§ 2

Приходи и расходи по члану 40 Закона о државном рачуноводству за 1930/31 годину износе и то:
Приходи, рачунајући ту и поменути суфицит 1.646,264.235.14
Расходи 1.517,436.541.61

Остатак од 128,827.693.53

(сто двадесет осам милиона осам стотина двадесет седам хиљада шест стотина деведесет три динара и 53 (100) претставља чист суфицит, односно салдо обртног капитала, који се има пренети као повећање државне готовине у буџетску 1931/32 годину и показати у завршном рачуну за ту годину.

§ 3

Одобравају се сви издаци учињени по накнадним кредитима по § 56 финансијског закона за 1931/32 годину, као и прекорачења која су приказана у специјалном делу завршног рачуна државне администрације (управе) и државних привредних предузећа, заједно са ванбуџетским расходима код државних привредних предузећа, који су покривени из остварених вишкова по буџетским редовним и ванредним приходима за 1930/31 годину.

§ 4

Одобравају се сви расходи учињени по овлашћењима финансијских закона, који су показани у овом завршном рачуну и стављени на терет обртног капитала Главне Државне Благајне.

§ 5
Одобрава се овај општи државни рачун, састављен саобразно прописима члана 132—136 Закона о Државном Рачуноводству, прегледан и оверен од стране Главне Контроле.

Претседник Др. Коста Кумануди: Овај законски предлог биће упућен Финансиском одбору.

Секретар Анте Ковач: Господин Министар финансија подноси Скупштини на решење предлог закона о увођењу у живот одредаба Закона о ко-

§ 6
Завршни рачун за 1930-31 годину саставни је део овога закона.

§ 7
Овај Закон ступа на снагу кад га Краљ потпише.

вању сребрног новца, закона о изменама и допунама закона о државној трошарини и закона о изменама и допунама закона о порезу на пословни промет. Предлог закона о увођењу у живот одредаба закона о ковању сребрног новца гласи:

МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Одељење Државног Рачуновод. и Буџета

Бр. 92593

4 августа 1932 год. у Београду

Господине Претседнице,

На основу овлашћења датог ми Указом Њ. В. Краља од 4 августа тек. год., и § 52 пословника, част ми је доставити Вам Предлог закона о ковању сребрног новца, с молбом да га изволите ставити на дневни ред.

Прилог /. Предлог закона са мотивима и Указ Њ. В. Краља.

Изволите примити, Господине Претседнице, израз мог одличног поштовања.

Министар финансија,
Д-р Мил. Ђорђевић, с. р.

МИ
АЛЕКСАНДАР I
ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ И ВОЉИ НАРОДНОЈ
КРАЉ ЈУГОСЛАВИЈЕ

На предлог Нашег Министра финансија а по саслушању Нашег Министарског савета решили смо и решавамо:

Овлашћује се Наш Министар финансија да може на основу члана 63 Устава Краљевине Југославије поднети Народном представништву на решење Предлог закона о ковању сребрног новца.

4 августа 1932 године
Блед

Министар финансија,
Д-р Мил. Ђорђевић, с. р.

АЛЕКСАНДАР, с. р.

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА
О
КОВАЊУ СРЕБРНОГ НОВЦА

Чл. 1.

Овлашћује се Министар финансија да искује сребрни новац од 50 динара у укупној суми од 550,000.000 динара.

Чл. 2.

Сребрни новац од 50 динара, као законско средство плаћања дужне су примати све државне, бановинске и општинске благајне у неограниченом износу, а приватна лица до износа од 1.000 динара у једној исплати.

Чл. 3.

Сребрни новац од 50 динара имаће тежину од 22 грама а у пречнику 36 милиметара.

Садржина сребра овог новца износиће 750/1000 а осталу садржину легуре одредиће Министар финансија на основи понуда ковница које буду поднете.

У погледу садржине сребра овог новца може бити отстапање од највише 5/1000 а у погледу тежине од највише 2/1000.

Чл. 4.

Сребрни новац од 50 динара имаће овакав облик: На предњој страни (лицу) лик Њ. В. Краља, а унаоколо натпис: „Александар I Краљ Југославије“.

На задњој страни (наличју) на средини грб Краљевине, с леве стране од грба цифра „19“ а с десне стране грба „32“ за ознаку године а испод грба вредност „50“ динара.

На ивици имаће редкице.

Чл. 5.

Министар финансија може за ковање овог новца закључити уговор путем директне погодбе са ковницом или ковницама чија понуда буде оцењена као најповољнија, а потребно сребро набавиће од ста новништва у земљи по тржиној цени сребра као метала и у иностранству.

Уговори, признанице, друге исправе и сав рад око

Прејседник Др. Коста Кумануди: За законски предлог г. Министра финансија о увођењу у живот одредаба ова прва три закона изабраће се нарочити одбор, а ова три друга законска предлога, и то: Предлог Закона о ковању сребрног новца, Предлог Закона о изменама и допунама Закона о порези на пословни промет и предлог Закона о изменама и допунама Закона о трошарини биће упућени Финансијском одбору.

Извољите чути један предлог резолуције.

Секретар Анте Ковач чита: Председник Народне скупштине и Административни одбор Народ-

овог посла не подлеже плаћању никаквих пореза, такса ни царинских дажбина.

Сви издаци овог ковања овог новца исплатиће се на рачун прихода од ковања новца.

Чл. 6.

Чиста добит од ковања овог новца, као и од ковања сребрног новца од 10 и 20 динара по закону од 28 новембра 1931 године унеће се у државну касу као ванредни државни приход и употребиће се првенствено за ликвидацију државних обавеза из ранијих година.

Чл. 7.

Министар финансија се овлашћује, да пропише ближе одредбе за извршење овог закона.

Чл. 8.

Овај закон ступа у живот и добија обавезну снагу кад се обнародује у „Службеним новинама“.

не скупштине подноси Скупштини на решење предлог резолуције о измени чл. 45 Правилника о организацији службе у Народној скупштини и скупштинским службеницима.

Прејседник др. Коста Кумануди: Овај предлог резолуције стављам на гласање. (Гласови: Каква је предлог?)

Секретар Анте Ковач: Предлог резолуције о измени § 45 Правилника о организацији службе у Народној скупштини и скупштинским службеницима гласи:

НАРОДНА СКУПШТИНА
КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ
АДМИНИСТРАТИВНИ ОДБОР

Бр. 53.

3 јула 1932 године у Београду

Господину Претседнику Народне скупштине,

Поводом захтева Господина Претседника Народне скупштине да се члан 45 Правилника о организацији службе у Народној скупштини и скупштинским службеницима измени у толико што ће припадљности по томе члану тећи по § 263 Закона о чиновницима од 31-III-1931 године, а не од првог наредног месеца, како је то поменути чланом предвиђено, Административни одбор Народне скупштине на својој седници од 29 јуна 1932 године сагласио се са предњим предлогом Господина Претседника Народне скупштине, с тим да се сходно члану 50 Правилника поднесе Народној скупштини на решење предлог резолуције о измени члана 45 Правилника у овоме смислу, тако, да предложена измена има да гласи:

Последња реченица става првог члана 45 Правилника о организацији службе у Народној скупштини и скупштинским службеницима од 14 априла 1932 године (Службене Новине број 98 од 28 априла 1932 год.) мења се и гласи:

Припадљности по овоме члану теку према одредбама става првог § 263 Закона о чиновницима од 31-III-1931 године.

Претседник,
Административног одбора,
Василије Трбић, с. р.

НАРОДНА СКУПШТИНА
Краљевине Југославије

сазвана Указом од 23 септембра 1931 године у ванредан сазив за 7 децембар 1931 године на свом 48 редовном састанку, одржаном 5 августа 1932 године у Београду усвојила је

РЕЗОЛУЦИЈУ
која гласи:

Последња реченица става првог члана 45 Правилника о организацији службе у Народној скупштини и скупштинским службеницима од 14 априла 1932 године (Службене Новине број 98 од 28 априла 1932 године) мења се и гласи:

„Принадлежности по овоме члану теку према одредбама става првог § 263 Закона о чиновницима од 31-III-1931 године.

5 августа 1932 године
Београд

Претседник
Народне скупштине
Др. Коста Кумануди, с. р.

Секретар,

Др. Драгољуб С. Јевремовић, с. р.

Претседник Др. Коста Кумануди: Овај предлог резолуције Административног одбора стављам на гласање. Она господу народни посланици, која су против, нека изволите устати. (Сви седе.) Пошто нико од господу посланика није устао, то је овај предлог резолуције једногласно примљен.

Изволите чути други предлог Административног одбора.

Секретар Анте Ковач чита: Административни одбор подноси скупштини на решење свој извештај о прегледу скупштинских рачуна за време од 9 марта до 10 јуна 1932 год.

Претседник Др. Коста Кумануди: Овај извештај Административног одбора стављам на гласање.

Гласа се седењем и устајањем. Ко је од господу народних посланика против, нека изволи устати. (Сви седе). Пошто нико од господу посланика није устао, објављујем да је овај извештај једногласно примљен.

Изволите чути извештај Сената.

Секретар Анте Ковач чита: Сенат Краљевине Југославије у смислу чл. 64 Устава враћа Скупштини предлог Закона о сузбијању скупштинских животних намирница са изменама и допунама, које је у овом законском предлогу учинио на свом 30 редовном састанку од 15 јуна тек. год. Измене и допуне које је учинио Сенат гласе:

СЕНАТ КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Бр 2898

Београд, 17 јуна 1932 године

НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ

БЕОГРАД.

Сенат Краљевине Југославије примио је од Претседништва Народне скупштине по акту бр. 6998/32 законски предлог о сузбијању скупштинских животних намирница, у редакцији како га је Народна скупштина усвојила на 40 ред. састанку одржаном 13 априла о.г. Овај Законски предлог Сенат је, користећи се правом који му даје чл. 64 Устава и § 66 Закона о пословном реду у Сенату, на своме XXX редовном састанку од 15 јуна т.г. изменио и допунио, и част ми је у прилогу вратити га Народној скупштини, с молбом на даљи законски поступак.

II. претседник Сената,
Јован Алтипамарковић, с. р.

СЕНАТ
КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

сазван Указом од 28 новембра 1931 год. у ванредан сазив за 11 јануар 1932 год. на своме XXX редовном састанку, одржаном 15 јуна 1932 год. у Београду, изменио је и допунио послати му од стране Народне скупштине Предлог Закона о сузбијању скупштинских животних намирница и решио да гласи овако:

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА

О

СУЗБИЈАЊУ НЕСАВЕСНЕ СПЕКУЛАЦИЈЕ ЖИВОТНИХ НАМИРНИЦА.

§ 1

Под животним намирницама, по овом Закону, подразумевају се: људска храна (јело и пиће) и сточна храна, одећа, обућа, огрев и осветлење, као и материјал за израду истих и грађевни материјал.

Овде не спадају предмети који служе луксузу.

Који се предмети сматрају као предмети луксузне потрошње прописале Министар социјалне политике и народног здравља, саслушавши мишљење стручних комора, као и других стручних организација и установа, за које налази, да му у томе погледу могу дати потребна мишљења.

Монополисани предмети и лекови, који се продају само по апотекама, не потпадају под одредбе овога Закона, пошто се и онако већ унапред таксирају од надлежне власти.

§ 2

Сваки ко продаје ма какве животне намирнице у радњи (дућану) продавници, на тргу (пазару, пијаци), или на ком другом месту мора означити и истаћи цене појединим предметима и врсти робе, тако, да их свако може лако и јасно видети и разумети. Исто тако мора истаћи и ценовник, прописан од опште управне власти првог степена.

Нико не сме продавати ни намерно куповати скупље од цене, која је за дотичну намирницу прописана у ценовнику. Продаја испод означене цене у ценовнику дозвољена је.

Ово важи, како за трговине на велико и на мало, уопште, тако и за индустријалце, занатлије или остала лица, која се баве продајом животних намирница, било да их сама производе, или само препродају.

Од предње обавезе изузимају се само произвођачи пољопривредних производа као и рибари, који су своје производе донели на трг ради продаје, али не и они, који врше препродају туђих производа.

Ко се огрешни о предње одредбе, казниће се: продавац затвором до 3 месеца и новчаном казном до 10.000 динара, а купац новчаном казном до 1.000 динара, у случају прекршаја става 2 ове одредбе.

§ 3

У хотелима, ресторанима, кафанам, јавним кухињама и угоститељским радњама уопште, цене јелу и пићу означава ће се на јеловнику, по уобичајеном начину.

У хотелима и угоститељским радњама, које издају собе, истаћиће се у свакој соби ценовник исте. Из ценовника се мора видети и од кога и до кога часа се рачуна означена цена и које је минимално време за отказ. У означену цену се урачунава и награда за послугу, што се изрично има означити у ценовнику.

Ко се огрешни о предње одредбе казниће се затвором од 3 месеца и новчаном казном од 10.000 динара.

§ 4

Сваки продавац је обавезан, да излаже продаји све животне намирнице, набављене или произведене у циљу продаје.

Забрањује се нагомиланање животних намирница у сврху, да се ма која врста изузме из промета, и тиме повиси њена цена.

Ко се огрешни о предње одредбе казниће се затвором до 6 месеци и новчаном казном до 50.000 динара.

Овим казнама казниће се и онај, који свесно помаже сопственике, да робу ради спекулације нагомилана и прикрива.

§ 5

Продавцима животних намирница из § 2 става 3 забрањује се, да траже већу цену за исте од оне, прописане у ценовнику или оне, која би, ако није предвиђена у ценовнику, прелазила чисту трговачку добит од 20% у часу продаје.

Ово се не односи на произвођаче пољопривредних производа и рибаре, који доносе на трг своје производе на продају.

При израчунавању процента чисте добити узима се за основу набавна цена робе (цена сировина, полупрерађевина и прерађевина), као и трошкови око добављања робе (царина, отпремнички трошкови, издаци за паковање, провизија посредника и т. сл.) затим општи и пословни трошкови (порези и прирези и друге државне и самоуправне дажбине, трошкови за манке, провизије закупника, трошкови за прерађивање, плате и наднице намештеника и радника, издаци за социјално осигурање, за осигурање предузећа, закупнине, поштански и рекламни трошкови, амортизација и т. сл.).

Ко се огрешни о одредбе првог става овог параграфа, казниће се затвором до 3 месеца и новчаном казном до 10.000 динара.

§ 6

Забрањује се вишеструко препродавање (верижна трговина), којим се намерно иде на поскупљивање цена животних намирницама као и споразум уопште, (картелисање), да би се повисиле или одржавале високе цене роби.

Забрањује се куповање животних намирница на трговима (пијацима) и сајмовима (ванарима, панађурима) ради препродаје на истом месту и за време трајања истог пазарног дана.

Малопродавци, ради свога снабдевања, могу са великопродавцима закључивати купопродају само после времена, одређеног за продају на мало на дотичном месту.

Ко се огрешни о предње одредбе, казниће се затвором до 6 месеци и новчаном казном до 50.000 динара.

§ 7

При продаји животних намирница ко лажно мери: казниће се по § 343 Кривичног Закона од стране надлежног суда.

У случају стицаја дела из овога прописа са којим другим делом из овог Закона, суди такође надлежни суд.

§ 8

Ко ради преваре у трговини или промету животних намирницама продаје сурогате какве робе као праву робу, врши мешање или разблажавање

робе у циљу користољубља, придаје роби својства којих она нема, робу домаћег порекла претставља под видом робе страног порекла, или роби даје ма на који начин порекло којег она није, казниће се затвором до 6 месеци и новчаном до 50.000 динара.

§ 9

Извиђане кривица по овом Закону вршиће се: било на пријаву приватних лица, било по претставци надлежног полицијског или општинског органа по службеној дужности.

У пријави и претставци мора се назначити: кривац, дело, доказна средства — сведоци и друга и подносилац.

§ 10

Извиђање по овом Закону врше територијални надлежни општински судови и првостепене управне власти.

Пресуђивање, а по потреби и извиђање, врши територијално надлежни средњи суд, а где њега нема, судија појединац окружног суда.

Овде вреде: одредбе општег дела кривичног закона од 27 јануара 1929 године, са изменама и допунама од 6 октобра 1931 године, као и Закона о судском поступку од 16 фебруара 1929 године, са свима његовим изменама и допунама, и прописи овога Закона.

§ 11

Против одлука, интересована лица имају право жалбе на надлежни окружни суд (колегијум) у року од пет дана, рачунајући од дана предаје одлуке, и то посредно преко власти, која је донело одлуку, непосредном предајом или преко поште.

Окружни суд може одлуку првостепене власти: одобрити или преиначити или поништити. Његова је одлука извршна.

Предаја жалбе преко поште на повратни рецепт се сматра се, као да је тога дана предата властима, која је донела одлуку.

§ 12

Ко учини у поврату једно од дела споменutih у §§ 4, 5, 6 и 8 овога Закона, казниће се поред казне предвиђене за то дело и забраном даљег рада од 1 месеца до године дана.

§ 13

По овоме Закону: казна затвором не може бити мања од 3 дана; новчана казна не може бити мања од 300 динара

§ 14

Казна затвором, изречена по овоме Закону не може се заменити новцем, сем за дела из § 2 овога Закона ако ишу у поврату.

Новчана казна у случају, да се не може наплатити у року од месец дана из трећине имања осуђеног замениће се затвором, рачунајући сваки дан затвора по 100 динара. Исто толико рачунаће се у новцу при претварању казне затвора у новчану казну за дела из § 2.

Замена новчане казне у казну затвора не може прећи више од 3 месеца, а у случајевима поврата не може прећи више од 6 месеци затвора.

Трошкови за издржавање осуђеника падају на његов терет а у колико се не могу наплатити од осуђеног, накнадиће се из фонда предвиђеног у § 22 овога Закона, који постоји код Државне Хипотекарне Банке.

Одлуку о замени новчане казне казном затвора као и казне затвора у новчану казну доноси власт, која је донела одлуку о казни.

После смрти осуђеног, казна се не извршује.

§ 15

У случајевима из §§ 4, 6, и 8 овога Закона, поред казне затвором и новчане казне, осуђеном ће се одузети и сва количина робе, која је била предмет кривичног дела и продаваће се у корист „Фонда за исхрану сиротиње“, предвиђених у § 22 овога Закона.

Одузимање робе и њено чување до правноснажности пресуде врши се по постојећим за то прописима.

Ако је привремено или дефинитивно одузета роба подложна квару, продаће се, у року од 24 сата по одузимању, јавним надметањем ако окривљени не би положио новчану кауцију у висини процењене вредности робе; У противном случају продаће се у року од пет дана по правноснажности пресуде.

Ако окривљени не буде осуђен, вратиће му се одузета роба, односно положена кауција или новац добијен од продаје исте робе.

§ 16

Власник предузећа, ако се докаже његов нехат, јамчи за половину новчане казне, на коју буде био осуђен пословођа или који службеник и намештеник његовог предузећа за дела противна прописима овога Закона.

Утврдили се током истраге, да је власник наговарао своје намештенике на радње противне овоме Закону, власник и намештеник одговарају солидарно за почињена дела и подлеже и казну затвора и новчану казну.

Ако је намештеник правно неодговорно лице а учини кажњиво дело по наговарању власника, власник одговара за почињена дела таквог намештеника, и против њега се непосредно отвара кривично поступање, и казниће се поопштреном казном као за дело у поврату.

Половина износа новчане казне има се наплатити од власника предузећа одмах по правноснажности пресуде, а њему се оставља, сем случаја у алинеји 4 овог параграфа, право да тражи накнаду од осуђеног лица.

Под власником предузећа разуме се и свако правно лице.

§ 17

Тужба и кривице по овоме Закону застаревају за три месеца.

Пресуда, како о кривици тако и о досуђеној накнади штете, застаревају за годину дана.

§ 18

Правноснажне пресуде по казнама из овога Закона у случају поврата достављају се надлежној општинској власти, да их јавно објави уобичајеним начином.

У случају кад је осуђеном забрањено даљи рад по § 12 овог Закона пресуда ће се доставити ради знања и дотичној комори.

§ 19

Пријава власти, да се неко лице огрешило о одредбе овога Закона, не подлеже плаћању таксе. Такса за жалбу је 20 динара.

Такса за вођење истраге и одлуку је 50 динара, кад осудна одлука постане правоснажна.

И овде вреди пропис члана 5 Закона о таксама са његовим изменама и допунама.

§ 20

При свакој општинској власти образоваће се „Одбор за одређивање цена животних намирница“ који се састоји од 5—15 лица. Његова је дужност да контролише чињенице поменуте у ставу 3 и 5 овога Закона; да повремено, према потреби по својој иницијативи или по тражењу државних и општинских власти или комора, одређује максималне цене животним намирницама, које ће надлежна опште управна власт првога степена објављивати као ценовник, преко чијих се цена не смеју скупоће продавати.

Сем тога овај ће Одбор вршити на позив власти и потребна вештачења.

Чланове овога Одбора одређује општински Одбор (Веће) из редова: земљорадника, занатлија, трговаца, индустријалаца и потрошача.

Где је ма из кога разлога немогуће образовање овога одбора при општинској власти, исти ће се образовати при надлежном средском начелству, а чланове ће именовати средски начелник.

Дужност чланова Одбора је почасна и исте се сваки мора примити. Ко ову дужност не би хтео да врши, а његови разлози за то не би били уважени од стране општинске власти, односно средског начелника, казниће се од стране Министарства социјалне политике и народног здравља, а по претставци дотичне општинске власти или средског начелника, до 1.000 динара у корист „фонда за исхрану сиротиње“.

Решење Министрово о казни извршио је.

§ 21

Ако члан Одбора за одређивање цена животних намирница намерно даде неистините податке Одбору о стањима, која се узимају у обзир при одређивању цена, да би се неправилно одредила призната добит продавцу или највећа продајна цена, па тако радњом доиста намерно наведе Одбор или средског начелника, да се установи штетан ценовник, и отуда се покаже штета за продавца или потрошача, казниће се новчаном казном до 1.000 динара и на плаћање доказане штете. Пријаву суду са доказима подноси надлежна управна власт првога степена, а извиђање врши и пресуду доноси надлежни средски суд, односно судија појединач Првостепеног суда.

И овде вреди одредбе § 11 овога Закона, у погледу употребе правних лекова.

Новчана казна се изриче у корист „Фонда за исхрану сиротиње“.

§ 22

„Фонд за исхрану сиротиње“ постоји код Државне Хипотекарне банке у Београду, а посебни фондови у истом циљу оснивају се у свима општинама.

Њихови су приходи: новчане казне, новац добивен од продате узашћене робе по кривицама из овога Закона, камате на уложени новац и други

непредвиђени као и по специјалним Законом предвиђени приходи или дотације за ове фондове.

Расходи се могу учинити само на исхрану сиротиње и на трошкове издржавања осуђеника по § 14 став 4 овога Закона.

Фондом код Државне Хипотекарне Банке редује и располаже Министар социјалне политике и народног здравља, а Фондовима у појединим општинама, општинске управе.

Из „Фонда за исхрану сиротиње“ може Министар давати појединим друштвима и организацијама помоћ у виду субвенција.

§ 23

Од убраних новчаних казни и новца добивеног за продату узашћену робу, власти ће доставити свакога месеца за протекли месец две трећине Државној Хипотекарној Банци у Београду за „Фонд за исхрану сиротиње“, а једну трећину дотичној општини за њен фонд.

Уз новац се шаље и акт у коме мора бити означено:

Име и презиме и занимање кажњенога; место његовог становања; која га је власт казнила; дела за које је кажњен; број и датум правоснажне пресуде; износ суме која се шаље из суме, која је задржана за општину са означањем колико је од новчаних казни а колико од продате узашћене робе. Исти овакав акт и истовремено шаље се Министарству социјалне политике и народног здравља (Опште оделење).

§ 24

Сви нерешени предмети по Закону о сузбијању скупоће животних намирница и несавесне спекулације од 30 децембра 1921 године имају се расправити по одредбама истог Закона и Правилника за његово извршење од 7 септембра 1922 године. Правноснажне пресуде, али још не извршене, имају се такође извршити по одредбама истог Закона.

§ 25

Овлашћује се Министар социјалне политике и народног здравља да може, у споразуму са Министром унутрашњих послова и Министром трговине и индустрије, прописати Правилником ближе одредбе за извршење овог Закона.

§ 26

Овај Закон ступа у живот кад га Краљ потпише, а добија обавезну снагу даном обнародовања у „Службеним Новинама“, када престаје да важи: Закон о сузбијању скупоће животних намирница и несавесне спекулације од 30 септембра 1922 године, Правилник од 7 септембра 1922 године за извршење истог Закона, као и сви остали Законски прописи који би били у супротности са одредбама овога Закона.

II. Претседник Сената,

Јован Алтинарковић, с. р.

Секретар,

Д-р Иван Гмајнер, с. р.

Претседник Д-р Коста Кумануди: Ове измене и допуне упутиће се одбору, који је прегресао овај законски предлог, да о њима поднесе извештај. Изволите чути још један извештај Сената.

Секретар Анте Ковач чита: Сенат Краљевине Југославије извештава Народној скупштини: да је

на свом 32 редовном састанку, одржаног 16 јуна 1932 године, усвојио без измена и у целости упућене му од стране Народне скупштине законске предлоге и то: Предлог Закона о конвенцијама и споразумима о режиму вода између Краљевине Југославије и Краљевине Румуније; Предлог закона о спора-

зуму о клирингу између Краљевине Југославије и Швајцарске конфедерације; Предлог закона о споразуму о клирингу између Краљевине Југославије и Републике Аустрије.

Прејседник Д-р Коста Кумануди: Ови извештајни Сената примају се на знање. Изволите чути оставке г. г. народних посланика.

Секретар Анте Ковач чита: Г. д-р Станко Шибеник, народни посланик, подноси оставку на свој посланички мандат; г. Јанко Барле, народни посланик, подноси оставку на свој посланички мандат, (Гласови: Не примају се!)

Прејседник Д-р Коста Кумануди: Ове ће се оставке упутити Верификационом одбору. Изволите чути потврђене законе.

Секретар Анте Ковач чита: Г. Министар иностраних послова доставља скупштини за њену архиву по један потврђен примерак: Закона о споразуму о клирингу између Краљевине Југославије и Републике Аустрије; Закон о споразуму о клирингу између Краљевине Југославије и Швајцарске конфедерације; и Закон о конвенцијама и споразумима о режиму вода између Краљевине Југославије и Краљевине Румуније.

Прејседник Д-р Коста Кумануди: Ови потврђени закони примају се на знање. Изволите чути извештаје Главне контроле.

Господине Министре,

На основу § 72 Закона о пословном реду у Народној скупштини подносимо ову интерпелацију, тражећи према § 73 да се иста хитном огласи и надлежни Министар на њу одговори на једној од седница Народне скупштине:

Економском кризом која захвата цели свет није поштеђена ни наша држава а нарочито су тешко погођени брдски — сточарски крајеви ради суше у 1931 години. Беду и невољу увеличало је помањкање људске и сточне хране, ради чега је и држава морала да интервенише у давању хране и бесплатног подвоза, а багателна цена стоке довела је земљорадника у очајно стање.

Та економска беда могла би се за 50% уклонити

Господине Министре примите уверење нашег одличног поштовања.

Народни посланици:

Ристо Ђокић с. р.

Милан Ђ. Мијић с. р.

Јово Принцип с. р.

Прејседник д-р Коста Кумануди: Прима ли Г. Министар шума и рудника првенство за ову интерпелацију?

Министар шума и рудника Виктор Погачник: Овим изјављујем да примам хитност.

Претседник: Др. Коста Кумануди. Прима ли Народна скупштина првенство? (Прима).

Секретар Анте Ковач чита даље: Г. Д-р Лончаревић Иван и другови, народни посланици, упућују интерпелацију на г. Министра просвете о укидању женских учитељских школа часних сестара Св. Вишка у Загребу. Интерпелација гласи:

Господине Министре,

Вашом наредбом од 9-V о.г. С.н.бр. 12742/932 одредили сте да женске учитељске школе ч. с. Ми-

Секретар Анте Ковач чита: Главна Контрола извештава Народну скупштину, да је ставила визу са резервом: На кредит г. Министра финансија по решењу Министарског савета К.Бр. 733 од 24 јуна 1932 године у суми од динара 6,000.000 за обнову крајева пострадалих од пошаве, а на терет исељеничког фонда; на кредит г. Министра финансија по решењу Министарског савета Ђ.Бр. 14603 од 8 јула 1932 године на издатке садашњим граничарским приправницима као припадљности које су предвиђене за редовне граничаре по партији 461 позиција 2 буџета за 1932/33 годину Министарства војске и морнарице; и на кредит г. Министра финансија по решењу Министарског савета бр. 80120 од 6 јула 1932 године у суми од Динара 513.540 за исплату целокупних припадљности за 9 месеци тројци министара без портфеља.

Прејседник д-р Коста Кумануди: Ови извештај Главне контроле упутиће се Финансијском одбору. Изволите чути интерпелације.

Секретар Анте Ковач чита: Г. Риста Ђокић и другови, народни посланици, упућују интерпелацију на г. Министра шума и рудника о наставку рада на закупљеним уговорима шума или отказу уговора страним предузећима. Траже да јој се призна првенство. Интерпелација гласи:

кад би подређено Вам Министарство донело једну начелну одлуку:

да сва шумска предузећа са дугорочним закупним уговорима у најкраћем року наставе пословања, или да им се откажу закупни уговори?

Отказивање закупних уговора нарочито страним предузећима имало би добрих резултата и по националној економији, а и држава би се решила законским путем обавеза које су нам туђинске власти наметле.

лосрдница у Загребу, Дружбе Св. Јосипа у Сарајеву ч. с. Уршулинки у Љубљани и Шкофјој Локи, те Школских сестара у Марибору не могу на јесен више примати нове ученице, ако те нису уједно и редовничке приправнице. Другим речима сте одредили, да ове часне сестре од нове школске године могу своје учитељске школе држати само за своје редовнице, и ни за кога више, чиме сте ове школе стварно затворили и докинули.

Да Ваша наредба буде што перфектнија, одредили сте санкцију, по којој одузимате право уласка у државну службу свакој ученици, која се на јесен у ове школе упише.

Знајући, како су елитне редовничке школе, с којом се кршћанском љубављу и бригом ученице у њима примају и сусрећу, а колико је опет у ово

доба бљутавог разврата и опскурних ауторитета нашој младежи потребно окусити Сол Свијета и видјети Његову Свијетлост, — ми смо се заинтересовали за мотиве, који су Вас понукали да нанесете грубу неправду оним који се не могу бранити, а *Qui ad serviendum venerunt, non ad regendum.*

Дакако да се Ви као увијек позивате на закон, али је та Ваша одлука све прије него законита.

Уставом од 3 рујна пр. год. проглашена је наука слободном, што значи, да су јој једине границе: Високо и недостиживо царство чисте и Велике Истине. Јер јој је сврха *pura Veritas* природно је, да се по чл. 16 Устава наука може унапређивати сваким, па и приватним настојањем. Због тога је и допуштено постојање приватних школа у границама закона.

Ову је уставну одредбу реципирао и специјални закон о учитељским школама од 27-IX-1929, кад је у свом §-у 88 нормирао, да и даље могу остати оне приватне учитељске школе, које се у року од 4 мјесеца саображе прописима закона. Напокон и најновији финансијски закон за год. 1932/33, *argumento a contrario* у § 26 санкционише постојање приватних учитељских школа.

Док тако све позитивно наше право стоји на страни прогоњених школа познато нам је, да су се ове у прописаном року од 4 мјесеца потпуно саобразиле закону о учитељским школама, и по њему радиле све до данас.

Како их дакле сад након трогодишњег законитог рада и опстанка можете укинути, кад од својих инспектора г.г. Д-ра Ј. Турића, Павловића Мила, Д-ра Рајичића Душана, Јовановића Ђ. Јове имате најодличнија мишљења и оцјене наставничком раду и ученичком успјеху у њима?

Макар да би Вас у Вашим одлукама морале у првом реду водити уставне и законске норме, ипак смо нажалост из свега овога морали закључити, да Кр. Министра у Његовом раду воде сасвим други мотиви.

У оваквом важном питању, као што је укидање културних институција, од којих неке преко половине и двије трећине људског вијека постоје, које државне финансије ништа не стоје, које једине имају интернате, што државне учитељске школе немају, а које су на хиљаде и хиљаде свршених хрватских учитељица диљем дома разаслале, — морају народни претставници знати прави разлог оваквих министарских поступака.

Кад то дакле није никакав законски, да ли негђе нема можда какав политички разлог?

Да се часне сестре нису којом несрећом изјасниле за федерацију, а против ажурног унитаризма, или су оне можда криве, што господи министрима, Деметровићу у Загребу, Сршкићу у Сарајеву, а Крамеру у Љубљани и Марибору нова странка слабо напредује?

Или сте, Господине Министре кад се ради о овим школама тако брзо заборавили повољне извештаје Ваших изасланика о сестрама, које с нама заједно добро бдију над нашом отаџбином, или сте још брже заборавили онај Краљевски дочек, којим су загребачке сестре и њихови ђаци у том дому, који Ви сад затварате, примиле свога Краља и Краљицу?

Тражећи тако узалуд други какав разлог овог Вашег кобног наређења наилазимо ипак на крају само на овај посљедњи и најгори.

Краљевска влада потајно али добро срачунато спрема вјерски прогон законито признате католичке вјероисповијести у земљи. Зато на државне школе не намјешта католичке вјероучитеље, а приватне католичке узгојне заводе за кулисним методама и провидним изговорима затвара и онемогућује.

Сматрајући, да је овакав протузаконити и протувјерски рад Краљевске владе од недопундних штетних посљедица по земљу тражимо, да нам у Народној скупштини изволите одговорити:

1) Зашто сте противно Уставу и земаљским законима од нове школске године стварно затворили женске учитељске школе часних сестара Св. Винка у Загребу, Дружбе Св. Јосипа у Сарајеву, Уршулински у Љубљани и Шкофјој Локи, те школских сестара у Марибору?

2) Зашто на државне основне и средње школе у земљи не намјештате католичке вјероучитеље, кад намјештате православне?

3) Мислите ли напокон, да ову земљу ваља запетљати још и у несретну културну борбу с Католичком Црквом, и зар Вам није доста у њој политичких борби?

У Београду, дана 11 липња 1932 год.

Др. Иван Лончаревић, с. р.
Ловро Кнежевић, с. р.
Др. Никола Никић, с. р.
Др. Фрањо Грубер, с. р.
Стјепан Ваљавец, с. р.

Г. Д-р Милаш Метикош, народни посланик, упућује интерпелацију на г. г. Министра трговине и индустрије, Министра социјалне политике и народног здравља и Министра саобраћаја о социјалном и економском обезбеђењу наше морнарице и о споразуму између бродовласника и помораца у свима питањима социјалне заштите. Интерпелација гласи:

Господине Министре,

Примили смо од клуба капетана трговачке морнарице — Сплит, клуба поморских стројара — Сушак, и савеза поморских радника трговачке морнарице Југославије — Сплит, жалбе на веома лоше њихове социјалне и економске прилике, а зна се да су они свјесни и вјерни Југословени. Ништа није учињено до сада за обезбеђење њихових живота ни за њихову социјалну заштиту.

Наша трговачка морнарица примила је до сада од државе директно припомоћи око 350 милиона динара у готовом, а опрости од пореза и такса износили су исто велике своте. Поморци наши стварно су препуштени на милост и немилост бродовласника, који по својој вољи нормирају радне услове. Поморци наши не познају ни једне благодети социјалне заштите, коју ужива данас на копну сваки радник и намештеник. Поступак на броду са поморцима изгубио је сваки осећај правичности, јер нема правилника о дисциплини на броду. Настају тешки спорови, који нису од користи ни интересима а шкоде угледу наше државе. Бродовласници су докинули раније радне уговоре, који су регулисали радно време, прековремени рад и остале бенефиције својих намештеника. Поморска удружења стављала су своје захтеве за уређење својих социјално-економских питања али су бродовла-

сници спречили решење тих питања. Они су повољно решили за себе питање државне субвенције и питање опроста од свих пореза и такса те реализовали огромне губитке а нису хтели да реше праведно социјално питање наших помораца премда су наши поморци стекли заслужено признање за подношење жртве око подизања наше трговачке морнарице. Бродовласници су упорно до сада одбијали сваки директан споразум са поморцима. На 29 марта 1929 године одржана је била конференција између преставника разних надлежних Министарства бродовласника те је донешен закључак да се образује стручна комисија, која ће израдити предлоге у решењу свих наших поморско-социјалних питања у савременом духу уважајући прописе и фактично стање које влада у осталим поморским државама, као и уважајући начела међународних мариитивних конвенција а нарочито прилике наше трговачке морнарице и нашег поморства уопће.

Протекло је било више од године дана, док је именована по Министарству саобраћаја та стручна комисија, која се први и последњи пут састала на 5 маја 1930 године. Постоји криза у целом свету, али су све државе уредиле законима о поморству све односе социјалне и привредне између бродовласника и помораца, само то код нас није уређено, премда се је то могло уредити истовремено, када се донео Закон о заштити радника и Закон о радњама. По закону о заштити радника § 6, став 5 одређено је да радно време за бродарство има утврдити ресорни Министар у споразуму са Министром социјалне политике, а то није учињено све до данас, прем је закон на снази од 1922 године а рок за донашање уредбе био је 6 месеци.

На 27 октобра 1931 године на позив Министра саобраћаја одржана је конференција бродовласника и помораца са изасланицима надлежних Министарстава, те је тада утаноачено: да се образује паритетни одбор који ће израдити нацрт уговора о најму морнара, у сагласности са одредбама националног законодавства и ратификованих међународних конвенција. Иста конференција је закључила да до 15 децембра 1931 године, бродовласници и организације помораца имају израдити своје нацрте уговора и доставити Министарству саобраћаја. На 10 јануара 1932 године имао се је састати паритетни одбор да редигује колективни уговор за регулисање радних односа. Организације помораца предале су у одређено време свој нацрт уговора, али бродовласници то нису чинили све до данас. Упоредјујући данашње фактичне плате наших помораца са платама помораца у другим земљама, морамо констатовати, да наш заповедник брода има најнижу плату а та је за око 35% нижа од најниже а око 300% нижа од највише плате заповедника брода страних морнарица.

Разлог, зашто је наша трговачка морнарица запала у кризу и што се добар дио бродова налази у распреси, лежи у томе, што су ти бродови већим делом старог типа, јер брод новог типа у стању је да у години дана обави пет до шест путовања на мору, савладавајући тешке прилике на мору а брод старог типа то обави једно два пута.

Тешку судбину трпи наша трговачка морнарица и наше поморство због помањкања једне реалне и стручно израђене поморске политике у нашој држави. 80% целокушне тонаже наше трговачке морнарице састоји се од бродова старих преко 20 година, па је немогуће таквим бродовима омогућити потребну за-

раду у данашњој конкуренцији. Па нема оправдања за рушење надница наших помораца и несме се негирати њима право на уређење њиховог социјалног положаја. Не сме дирати у плате помораца, њи хову социјалну заштиту, јер плата заповедника брода и управитеља строја је неразумно малена, т.ј. за 800—8000% мања од плата директора друштава бродовласника, док је пре рата била та разлика само за 30—50%. Ради тога влада оправдано бгорчење међу поморцима напосе међу официрима, јер се боље плаћа један друштвени послужник него један заповедник брода, који врши службу највеће одговорности и који мора да живи на две стране, јер док је он на броду породица му остаје код куће. Треба да се ревидира газдинство оних друштава која примају субвенције те да се редуцирају клубни издаци на плате директора и да се омогући пристојна плата и храна морнарима. Треба нашем бродарству од стране државе да се уклања сва помоћ директним индиректним мерама, јер имамо данас без посла преко 150 официра и преко 600 морнара а уз њих и преко 2000 осталих помораца без посла. Треба са планом израдити и дати помоћ нашем бродарству да се омогући потребна социјална заштита помораца. Не смије се трпити да наши поморци буду социјално и економски најзапуштенији од свих помораца у свијету.

На темељу свега тога слободан сам вас упитати:

1) је ли Вам познато, Господине Министре, тешко стање и неправда која тишти наше поморце?

2) Што каните предузети за потпуно социјално и економско обезбеђење наших помораца? и

3) Каните ли одлучно позвати бродовласнике да се споразуме са организацијом помораца у свим питањима социјалне заштите и да сва питања решавају хитно посредством надлежних власти.

Молим, да ми се изволи дати усмени одговор у Народној скупштини.

Изволите, Господине Министре, примити уверење мога особитог поштовања.

24-VI-1932 год.

Др. Милан Метикош, с. р.
народни посланик

Београд

Г. Коста Алексић и друг, народни посланици, упућују интерпелацију на г. председника Министарског савета о говору бившег народног посланика Војислава Лазића на Убу и хапшењу угледних грађана из околине. Интерпелација гласи:

НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ

Београд

Молим Народну скупштину да Господину Претседнику Министарског савета достави нашу ниже наведену интерпелацију.

Господине Претседниче,

1 овог месеца био је пијачни дан у варошици Убу. На пијаци где је било дошло прилично сеоскоградног народа, појавио се бивши народни посланик г. Воја Лазић и покушао да искористи присуство народа на пијаци у циљу одржања једног политичког говора упереног против данашњег режима. Полицијска власт је интервенисала да ову незакониту радњу г. Лазића спрече. Приликом ове интервенције власти десио се је врло несретан случај, тако да је било људских жртава. Истражна судска власт која води кривичну истрагу по овом несретном догађају похапсила је најуглед-

није наше грађане из околине Уба иако исти никакве везе немају са демагошким и тенденциозним покушајем Воје Лазића. Уколико наш народ у срезу Тамнавском и другим околним срезovima осуђује овај покушај политичке рехабилитације Воје Лазића на рачун невиних људи, утолико му је тешко пало ово хапшење најугледнијих и најчеститијих наших грађана. С тога смо као народни посланици оног краја и пријатељи реда и правде на којим основама наша држава треба да почива, позвани да о овом водимо рачуна, па нам је част Господине Претседниче, умолити Вас, да нам на првој скупштинској седници изволите дати свој одговор на следеће:

1 Да ли Вам је познато да су поводом догађаја од 1 јула на Убу похапшени највиђенији грађани који по мишљењу целог света немају никакве везе са овим догађајем?

2 Шта сте предузели да се у ово радно време године у овој тешкој економској кризи ови невини људи што пре пуне својим кућама?

Примите, Господине Претседниче, уверење нашег одличног поштовања.

3 јула 1932 године
у Београду

Народни посланици:

Коста Алексић, с. р.
Витомир Давидовић, с. р.

Г. г. Д-р Никола Никић и другови, народни посланици, упућују интерпелацију на Г. Претседника Министарског савета о хапшењима и злостављањима грађана приликом парастоса поч. Стјепану Радићу на дан 20 јуна т. г. Интерпелација гласи:

Господине Претседниче,

Бранећи упорно овај режим од основних приговора Ви сте у буџетској дебати Народне скупштине на буран аплауз почетком пролећа ове године подвукли, да је пок. Стјепан Радић и ако је у разним перипетијама политичких борби на разне начине оцењиван, ипак по свом раду био само изразити претставник Југословенства и Словенства.

Посматрајући призмом историје тако политички рад овог великог покојника, сватко се у земљи бар у овоме мора сложити с претставником режима.

Од тог се времена родиле са стране разних режимских претставника овакво сличне изјаве, док није на крају овај покојник по разним скуповима, и чак на стварању Југословенске радикалне сељачке демократије био као заштитник призиван и глорифициран.

Кад се је приближио последњи прољетњи дан ове године, успомена на онај кобни дан год. 1928, сватко је од таквог режима с правом очекивао, да ће достојним начином оплакати тужну успомену изразитог претставника Југословенства, на кога се ето по који пут и сувише слободно, а по који пут и помало профано позива.

Напокон је дошао тај последњи пролетњи дан, који је прије четири године руменом крвљу попрскао своје пролеће, закрвавио зарудјело љето и затресао земљу.

Док се читав народ с врућом молитвом и пламеном свјећом подигао, ево у каквој је жалости и послу Ваш режим овај тужни народни дан провео!

У Драганићу, срез Карловац, спречио је, да народ не дође на задушнице у цркву. Уапсио је звонара

и више сељака ваљда као кривце, што су задушнице биле уопће приређене. У Радићевом завичајном срезу Сиску уапшено је тај дан око 40 манифестаната у Кутини преко 20 изубијених и измрцварених сељака, у Вараждину 30, у Сплиту 13, Шибенику 30, а исто тако у Корчули, Стубици, Слав. Броду и Загребу, гђе су манифестанти били још и страховито злостављани.

Успомену пок. Радића режим је на крају у Загребу тако прославио, да је завитлана рука власти на тужном ходу очевом гробу досегла и саму Радићеву кћер.

У Босанском је Броду режимска прослава Радићеве успомене започела апшењем некадашњег тајника његове странке Мирка Видошевића. Кад су послјије задушница сељаци замолили, да им средски начелник Душан Коларевић пусти невиног Видошевића, напустио је овај помамљени начелник на мирни сељачки народ сву своју оружану власт, док на концу није управио и пушчани плотун у поплашени и избезумљени свјет. Коначни је резултат у Босанском Броду био безброј уапшених и лако рањених, 20 тешко рањених док до данас од њих има већ и 2 мртва.

Знамо, да ће се Ваш режим од оваквих незгодних резултата једне своје чудне прославе бранити ногама и рукама. Приговорит ће, да су извјесни несавјесни бушкаци покушали славу успомене изразитог претставника Југословенства искористити у комунистичке протудржавне и не знамо у какве не све недопуштене сврхе.

И ако смо земљи и њезиној обрани скоро гостови признати свако право, ипак овим Вашим приговорима слабо ће тко моћи озбиљно вјеровати.

Ако је режим искрено оплакао Стјепана Радића, и сам с народом хтио у овој тужној слави учествовати, зашто је још прије икакве славе и екцеса у многим мјестима забранио жупницима служење задушница, кад се у исто вријеме и Поглавица Српске-Православне Цркве покојниковој сјени и гробу у Загребу поклонно?

Зашто је надаље онда тај Југословенски режим, који се с Радићевих мртвих уста закитио с ускликом: Краљ и Народ, — у Бјеловару и околици поапсио све покојникове пристахе, који су се у знак јавне жалости усудили 20 липња на својим кућама извјесити црне заставе?

Зашто је напокон међу свима у Бјеловару адвокат Др. Иван Лобовић за овакав црни барјак пресуђен најприје на затвор од 3 дана, а потом без икаквог саслушања протууставно и противно чл. 12 Закона о заштити државе на неодређено вријеме заточен у Кључ, врбаске бановине?

Можда овај толико ражалашћени режим мисли, да су се на дан 20 липња у Бјеловару и околици требале извјесити радосне народне и државне заставе, а не тужне и црне, кад у својој пресуди од 21-VI о.г. Бр. 594 само њихово истицање проглашује демонстративним чином и опасном изјавом несклоности власти?

Док се ето Ваше власти у многим мјестима црних миса и застава боје, дотле се у Босанском Броду нови мртви и тешки рањени броје. Југословенски режим тако одузима изразитом претставнику Југословенства последњу земаљску утјеху и усрдну хвалу преко гроба оданог народа.

На основу оваквог резултата режимске прославе двадесетог липња тражимо, да нам одмах и хитно у Народној скупштини изволите одговорити на ову интерпелацију.

1) Зашто сте у многим мјестима диљем цијеле земље стварно онемогућили и забранили ову тужну народну славу, и зашто су органи власти баш на тај дан извршили бројна апшења?

2) Зашто су у неким мјестима овом приликом грађани од органа власти злостављани, рањени и убијани, како је то било у Шибенику, Кутини, Загребу, и Бос. Броду, који је догађај у Вашем службеном саопћењу невјерно и тенденциозно приказан?

3) Зашто су у Бјеловару и околини уапшени и суђени грађани, који су на својим кућама слободно истакли црне заставе, и зашто је један од њих депортиран и конфиниран у Кључ?

4) Да ли сте напакон вољни већ због успомене на пок. Стјепана Радића као изразитог претставника Југословенства све уапшене и конфиниране одмах пустити на слободу и да ли мислите, да би среског начелника из Бос. Брода и све сличне овакве кривце требало одмах из државне службе одстранити, те земаљским судовима због злочинства из § 201 крив. закона оптужити?

У Београду, дана 3 јула 1932 године.

Народни посланици:

Др. Никола Никић, с. р.
Ловро Кнежевић, с. р.
Др. Иван Лончаревић, с. р.
Др. Фрања Грубер, с. р.
Стјепан Ваљавец, с. р.

Г. г. Др. Иван Лончаревић и другови, народни посланици подносе интерпелацију на министра пољопривреде о принудној продаји сељачких имања ва рачун Привилеговане Аграрне банке. Интерпелација гласи:

Господине Министре,

Подвргавајући у свом говору у Народној скупштини оштрој критици недовољни закон о заштити земљорадника ја сам приговорио нарочито §-у 8. који одређује овршно мировање за све цивилне тражбине, а ипак допушта, да над сељацима и даље бјесни овршна бура и олуја за тражбине Привилеговане, Аграрне Хипотекарне и остале сличне банке.

Ви сте на то у одбору изјавили, а неки опет одборски чланови Владине већине добацивали су за мог говора у Народној скупштини, да је ова власт Привилегованој аграрној банци формалне нарави, јер да се за то Краљевска влада већ побринула, да и Привилегована аграрна и остале сличне новчане установе респектују закон о заштити сељака. Тако се с Ваше стране категорички тврдило, да ови привилеговани новчани заводи неће ни под којим условима излагати продаји сељачку имовину.

Имајући у протусељачком раду Краљевске владе премного доказа, да јој нису на срцу сељачки интереси, ја сам знао, да се ни од те Ваше изјаве, сељачки народ нема надати никаквом добру.

Тек што сам се после свога говора вратио кући у Митровицу сазнао сам, да је баш Привилегована аграрна банка била она, која је против сваке законо-

давчеве тенденције у вријеме доношења закона о заштити земљорадника без икаквог обзира сељачку имовину изложила присилној јавној продаји.

Усупрот Ваше изјаве као одговорног члана Краљевске владе, дана 15 априла о.г. на захтев Привилеговане аграрне банке продано је сво имање сељака Тутулугије Станка из Мартинаца, срез Срем. Митровица у величини од 17 кат. јутара с кућом и овлаштеничким правом на земљишну заједницу за багателну куповину од динара 12.000.— премда сама кућа тро-струко више вреди.

Да буде деманти Ваше изјаве у име Краљевске владе што страшнији, то имање тако у бесцење није на присилној јавној продаји купио нико други него баш сама Привилегована аграрна банка!

Кад се Привилегована аграрна банка противно Вашој изјави у име Краљевске владе, на овакав драстичан начин служи својом повластицом по Закону о заштити земљорадника молим Вас, г. Министрте, да ми у Народној скупштини изволите одговорити:

1) Зашто сте у име Краљевске владе у скупштинском одбору изјавили да ће Привилегована аграрна банка усупрот своје повластице респектовати све установе закона о заштити земљорадника, и да је због тога не треба стављати под удар тога закона?

2) Какав овај случај и још друге случајеве присилног продавања имовине у бесцење на захтев Привилеговане аграрне банке доводите у сагласност с толико извиканом тобожњом бригом Владе за сељачке интересе?

3) Да ли сте размислили о томе, што ће Привилегована аграрна банка и остале овакве банке почети са сељачким имањима, која овако на присилним јавним продајама купе?

У Београду, дне 2. јула 1932. год.

Народни посланици:

Др. Иван Лончаревић с. р.
Др. Никола Никић с. р.
Стјепан Ваљавец с. р.
Др. Фрања Грубер с. р.
Ловро Кнежевић с. р.

Г. г. Милан А. Божић и другови, народни посланици, упућују интерпелацију на г. Министра саобраћаја и г. Министра правде о лиферовању угља ва државне жељезнице од стране фирме Ернест Гринвалд. Интерпелација гласи:

Господине Министре,

Слободан сам да на г. Министра саобраћаја и Министра правде управим следећу интерпелацију: Ових дана је уредник „Југославенског Лојда“ Иван Малина издао брошуру „лиферације угља за железнице и фирма Ернест Гринвалд“. У тој брошури су изнесени оригинални документи и службена акта, те факсимили самога Ернеста Гринвалда, из којих се јасно и непобитно види, да је та фирма кроз читав низ година оштећивала државу, односно железнице на тај начин, што је лиферовала угаљ, који не одговара прописима. Фирма Ернест Гринвалд је стојала у недозвољеним материјалним односима са службеним особама само да може вршити неисправне лиферације угља. На тај начин је фирма Гринвалд оштетила др-

жаву за тешке милијуне. Због ових неисправних лифериција били су 4 јануара 1927 године осуђени по Државном савету директор Загреб. железничке дирекције г. Димитрије Јовановић и 9 других виших чиновника на отпуст из службе и пензионисање, а лиферантима, нарочито Гринвалду, није се ништа догодило, и ако је Државни савет упутио Министру саобраћаја да путем редовитог суда тражи отштету од 222 милијона динара.

Ја овој интерпелацији прилажем споменути брошуру и стављам следећа питања, на која молим да се у Скупштини одговори:

1) Шта је г. Министар саобраћаја учинио, да се афера с угљеном потпуно рашчисти и да држава дође до накнаде ових штета, што их је неисправним лиферицијама претрпела? Ако до сада у том погледу није ништа учињено, шта ће г. Министар саобраћаја учинити, да државни интереси буду заштићени у смислу упута Државног савета од 4 јануара 1927 године.

2) Пошто су докази изнешени у брошури достатни, да се противу фирме Ернеста Гринвалда казнено поступа, што мисли г. Министар правде учинити, да Државно тужиштво у Загребу добије налог за казне или прогон и да се путем секвестрације Гринвалдове имовине осигурају државни интереси, јер прети опасност да ће Гринвалд своју имовину пренети на туђе име.

Милан Н. Божић

народни посланик

Милоје М. Сокић

народни посланик

Претседник д-р Коста Кумаруди: Све прочитане интерпелације достављене су надлежним министрима. Изволите чути извештаје г. г. Министара.

Секретар Алте Ковач чита: Г. Министар војске и морнарице извештава да ће на интерпелацију г. д-р Фрање Грубера и другова о неисплаћивању људске и сточне хране, коју је народ преко житарских и других задруга продао војсци — одговорити кад се стави на дневни ред; Г. Министар просвете извештава да ће на интерпелацију г. д-р Ивана Лончаревића и другова — о затварању женских учитељских школа милосрдних сестара у Загребу — одговорити кад се стави на дневни ред; Г. Министар социјалне политике и народног здравља извештава да ће на интерпелацију г. д-р Ивана Лончаревића и другова — о наредби банских управа да сви сопственици вршаћих машина морају набавити индустријску апотеку — одговорити кад се стави на дневни ред; Г. Министар шума и рудника извештава да ће на интерпелацију г. Милана Божића и другова — о раду Николе Белачића, генералног директора рударске дирекције, одговорити кад се стави на дневни ред; Г. Министар саобраћаја извештава да ће на интерпелацију г. д-р Ивана Лончаревића и другова — о набавци железничких прагова — одговорити кад се стави на дневни ред; г. Министар грађевина извештава да ће на интерпелацију г. Ловра Кнежевића и другова — о већим наплатцима на селачким колима — одговорити кад се стави на дневни ред; г. Министар грађевина извештава да ће на интерпелацију народног посланика г. Ловра Кнежевића и другова — о исплат државних дугова Бић-Босудској и другим водним задругама — одговорити кад буде прикупно потребне податке; г. Министар унутрашњих послова

извештава да ће на интерпелацију г. д-р Николе Никића и другова — о нападу на д-р Мила Будака из Загреба — одговорити кад буде прикупно потребне податке; г. Министар унутрашњих послова извештава да ће на интерпелацију г. д-р Будислава Гргур Анђелиновића — о нападу на д-р Мила Будака из Загреба — одговорити кад буде прикупно потребне податке.

Претседник д-р Коста Кумаруди: Ови извештаји Г. Г. Министара примају се на знање. Изволите чути извештај о издавању суду г. г. народних посланика.

Секретар Алте Ковач чита: Г. Министар правде тражи овлашћење за продужење кривичног поступка против народних посланика:

Г. Г. Недељка Праљака за дело из параграфа 226-4 трговачког закона за Босну и Херцеговину; д-р Томе Фиданчевића за дело из § 395 Кривичног закона по тужби Донке Стојановић; д-р Томе Фиданчевића за дело из §§ 215 297 и 391 Кривичног закона по тужби Стојана Вуковића; Хусеина Кадића за дело из § 297-2 Кривичног закона по тужби Мехмеда Жјебо; Недељка Праљака за дело из § 301 Кривичног закона по тужби Милана Радумила; Василија Трбића за дело из § 144 Кривичног закона; Тодора Хаџи-Димитријевића за дело из §§ 297 и 301 Кривичног закона по тужби Милана Јовановића свештеника; Божицара Главичког за дело из § 319 Кривичног закона; Ристе Ђокића за дело из § 392 кривичног закона (смех); Тодора Хаџи-Димитријевића за дело из § 302 кривичног закона по пријави Михајла Ј. Завишића; Д-р Живка Петричића за дело из § 301 Кривичног закона по тужби Ђорђа Петровића; Милана А. Божића и другова за дело из §§ 52 и 54 у вези са § 65 закона о штампи по тужби Николе Белачића; Шаћира Алиловића за дело из § 167 кривичног закона по тужби Начелства среза Лабског; Крсту Стрезовића за дело из § 297 кривичног закона по тужби Вере Татарчевић; Јоакима Куљашића за дело из §§ 297 и 301 кривичног закона по тужби Богдана Крстеља и д-р Дамњана Сокоља и д-р Богдана Видовића за дело из § 301 Кривичног закона по тужби браће Р. Месаровић из Сарајева.

Претседник д-р Коста Кумаруди: Ови захтеви г. Министара правде упутиће се Имунитетном одбору. Изволите чути молбе и жалбе.

Секретар Алте Ковач прочита молбе и жалбе. Удружење београдских хотелијера, ресторатера, гостионичара и каферија моли за дејство да се забрани издавање дозвола за држање механа-крчмица у Београду; Винко Пикунин моли да буде постављен за служитеља или да му се пружи новчана помоћ; Јелена П. Буревић, удова, Горичане, моли да јој се призна право на инвалидску потпору; Драгослав Плазина и др. моле да буду ослобођене од казна што нису имали таблу на колима; Љубомир Бежалић и Милорад Штављанин моле да буду ослобођени од казне што нису имали таблу на колима; Јованка В. Томић моли за сталну месечну помоћ; Стеван Ј. Милетић, пенз., моли да буде понова враћен у службу при дуванској станици у Врању; Општина Павино-пољска, срез Бјелопољски, моли за поништај класификације земљишта и да се одреди нова комисија за класифицирање истог; Стеван Ј. Опачић моли да понова буде враћен у држ. службу; Јово Шанла моли за инвалидску потпору; Грађани општине Бубушиначке, моле да буду ослобођени од плаћања бановинске

таксе на лозу „Хибриде Милорад Милосављевић моли за новчану помоћ; Спасоје Радонић жали се на решење Државног савета; Трифун Ј. Шокорда моли да буде ослобођен од полагања практичног испита; Александар М. Аксентијевић моли да му се призна положај чинов. II категорије; Хранислав М. Минић, пенз., моли да му се исплати неисплаћена плата; Милорад Максимовић-Живановић моли за новчану помоћ; Милош Несторовић моли за новчану помоћ; Франц Корен моли за признање права на пензију; Љубомир Синђелић моли за дејство да се његова тужба код Министарства унутрашњих послова противу Слободана Здравковића узме у поступак; Иван Пехнец, моли да буде враћен у службу Држ. железница; Марија Чукић, удова, моли да јој се призна право на пензију; Мара Буавдица, удова, моли за инвалидску потпору; Ружа Томић, учитељица, моли за признање година службе за напредовање и пензију; Фестини и Јадре моле за сталну месечну помоћ; Димитрије Д. Вучковић, проф., моли признање година службе за напредовање и службу; Димитрије Ђорђевић моли да му се додели инвалидска потпора; Стана Р. Ивановић моли да јој се додели стална месечна помоћ; Комнен Богдановић моли за дејство код Министра пољопривреде да се изврши пошумљавање голих брда у Општини Брезовској; Франц Бачник моли за исплату разлике додатка на скупоћу; Живојин Р. Митровић и др. моле да буду ослобођени од плаћања таксе за дозволе на ношење оружја; Никола Б. Бошњак моли за новчану помоћ; Иван И. Стојић моли за сталну месечну помоћ; Петар Ровишњак моли да му се додели пензија; Ката Круховић моли да јој се додели инвалидска потпора; Цвита Барас, удова, моли да јој се додели инвалидска потпора; Ђорђије Суша и др. моле да им се понова додели укинута усташка помоћ; Мехмет Рифат у др. моле да се Закон о аграрној реформи не протеже на њихово земљиште; Мара К. Боди, пензионерка из Београда, моли да јој се повећа пензија или да јој се поред пензије одреди стална месечна помоћ; Миодраг К. Боди, адм. чиновник, Београд, моли признање година службе за напредовање и пензију; Антон Супичић моли за признање година службе у бив. Аустро-Угарској монархији; Мартин Марник моли за обнову поступка по предмету његове инвалиднине; Кристина Радичић, удова, моли да јој се додели пензија; Анка Бадоњак моли за новчану помоћ или пензију; Наталија Д. Вучићевић, удова, моли признање права на инвалидску потпору; Радован И. Вучинић и др. жале се на рад пописне комисије за класирање земљишта; Грађани вароши Берана моле за дејство да им се учини олакшица у погледу плаћања дугова; Јожеф Лузнер моли за новчану помоћ; Ана Дрофеник, удова, моли за сталну месечну помоћ; Одбор за подизање гимназијске зграде у Пећи моли за дејство да му се додели извесна сума новца за довршење зграде; Миле Крстановић моли за новчану помоћ; Велимир Јојић и др. моле за дејство да се у Пећској Патријаршији постави један владика; Пирош Тертели, удова, моли за сталну месечну помоћ; Друштво југословенских агрикултурних техничара Праг, моли да се нострифицирају дипломе свима апсолвентима пољопривредних школа; Владимир Синђелић, моли за признање дневничарске године службе; Јаша Јаморов моли да јој се раније додељена земља задржи као колонисти коју је добила на мужа добровољца; Васо Алексић моли за признање ратних година у дупле;

Јоца Јакић, Живан Остојић моле да им се додели добровољачко земљиште; Обласни одбор општег радничког савеза Југославије, Бања Лука жали се на рад и неисправности повереништва Радничке коморе у Бања Луци; Општина Крмпоте моли за интервенцију код Министра шума и рудника да јој се исплати држ. прирез; Софија Грек, удова, моли за удовичку пензију; Спасоје Ружајчић моли за дејство код Министра пољопривреде да се његова молба за пензију реши; Перослав Љубић моли за признање година проведених на националном раду; Обрад Мањојловић жали се на решење Минист. финансија о пензионисању; Вицко Богдановић жали се на решење Мин. саобраћаја, о разврставању; Мирка Живановић, удова, моли за службу или тренутну новчану помоћ; Иван Бандић, чиновник, Београд, моли за признање година службе за напредовање и пензију; Мате Лебо и др. моле за инвалидску потпору; Марјан Китановић моли за дејство код Мин. грађевина да му се исплати трошак око израде плана за санаторијум у Сурдулици; Марија Валентин, удова, моли за сталну месечну помоћ; Михајло Д. Петровић моли за признање година службе за напредовање и пензију; Владимир Симић моли да му се призна време које је провео на апотекарском раду пре положеног магистерија; Општина Махалска моли да јој се укаже помоћ, од штете причињене поплавом; Иво Јуришин моли да буде преведен у I групу II категорије; Драгица Миленковић, удова, моли за сталну месечну помоћ; Коста Перовић моли за признање перјаничких година службе за пензију; Феодосије Василије Денисенко моли за признање година службе; Чавка Пили Паво моли признање права на пензију; Др. Милош Мисирлић моли за признање година службе; Спасенија М. Атанацковић моли признање година службе за напредовање и пензију; Инж. Гвидон Гулич моли признање година службе за напредовање; Конрад Јунг жали се на решење Држ. жел. и Мин. саобраћаја о пензионисању; Милован Н. Булић моли за признање година дневничарске службе; Марија И. Поповић, удова, моли за пензију или сталну месечну помоћ; Др. Фрања Узун моли за признање година службе; Др. Јосип Миличић моли за признање година националног рада; Сајдија Шемић моли за признање година дневничарске службе у ефективне; Илија Вучичевић моли за признање година службе као националном раднику; Војислав Н. Спајић моли за новчану помоћ; Даринка Вујовић, удова, моли да јој се додели помоћ, од динара 12.000 за исплату дуга; Реџо Куртић жали се на решење Среског начелства у Коњицу; Др. Антон Жегура моли признање година службе; Душан Ј. Сунденчић моли да му се године службе проведене у царској Русији признају за пензију; Општина Сеново моли за одобравање мешчанских школа; Мартин Виденич, моли за признање година службе за пензију; Марија Пунчах, моли за удовичку пензију; Илија Алтарац моли за интервенцију код Мин. финансија да се његова молба што пре реши по предмету унапређења; Милојка М. Виторовић, Јелена Н. Мијатовић моле за инвалидску потпору; Мијо Пркић жали се на решење Братимске благајне у Сарајеву; Лука М. Милошевић жали се на решење Држ. савета због оспореног му права на признање година службе за пензију; Јован Ј. Пешић моли за сталну месечну помоћ или да му се додели једном за свагда сума којом би могао подићи атеље; Вукоман Николић моли за признање година службе

за пензију; Ангела Мичин моли за сталну месечну помоћ; Савета Голубовић моли да јој се одреди пензија за њен. пок. оца; Стјепан Бујамовић моли за признање година службе; Ивана Костић, удова, моли за признање година службе за пензију; Филип Лапичић моли да му се одобри лични додатак на скупоћу; Инж. Јанко Колар моли за признање ратних година за напредовање и пенз. и ослобођење полагања држ. стручног испита; Божидар Ј. Томић моли за признање година службе; Фрањо Павелка моли за признање година проведених у Чехословачкој војсци (легији); Петар С. Билић жали се на поступке Господарске штедионице у Сплиту; Софија Бугарчић, удова, моли за сталну месечну помоћ; Алекса Лукић моли за дејство да му се исплате неисплаћене принадлежности; Сељани села Подпланика, срез Билеће, жале се на незаконите поступке лугара Благоја Самарџића; Јожица Новшек, моли за признање година службе; Винценц Крањчич моли да му се понова додели укинута инвалидска потпора; Катарина Гвозденовић, удова, моли за удовичку пензију; Драго Андрејашевић моли да му се додели инвалидска потпора; Клуб инвалида, официра и ратника ратом осакаћених, Београд, моле да се поврати у снагу важност Инвалид. закона за 1925 г.; Др. Богдан Ђ. Косановић, моли признање година службе за напредовање и пензију; Злате Ристовић и др. претставници општина: Белчишке, Велмарске, Слатинске и Сливовске у срезу Охридском моле да буду ослобођени од плаћање камате које су им наметнуле градске општине; Општина Нововарошка у име грађана Н. Вароши моли за дејство да се не укида полу-гимназија у Новој Вароши; Ана Берберовић моли да се њеном мужу додели пензија; Марко Павловић моли за повишење пензије; Др. Никола Стефановић моли да му се одобри полагање пред Одбором при апелацији у Новом Саду; Всеволод Синицин моли за признање година службе и разврставање; Никола Јаница моли за признање година службе; Винко Пикунуић моли за новчану помоћ; Милан Бурлица моли да му се добровољачке године признају за дупле за пензију; Др. Тома Смиљанишић, народни посланик, моли да му се за напредовање у V групу урачуна 14-XII-1924 год. као и да се поврате у снагу његова доцнија напредовања; Др. Велимир Гојнић моли за признање година службе; Др. Марко Алкалај моли за признање година службе; Вукосава Костић моли за сталну месечну помоћ; Лука Шимуновић жали се на пресуду начелства ср. Коњичког; Јово Бошковић и Саво Ђукић моле да им се поврати одузето земљиште; Доротеја Царић, удова, моли да јој се додели стална месечна помоћ; Јосипина Омерзу жали се на решење Држ. савета и тражи да се њен спор обнови; Јосо Рендумић моли за инвалидску потпору; Др. Владислав Стокић моли за признање година службе; Иван Чолак моли да му се исплати разлика додатка на скупоћу; Томо Кошчец и др. моле да се обустави продаја њиховог имања за дуг; Стеван Цикуша и др. моле за дејство да се обустави градња млина Пави Цикуши из Удбине; Софија удова Луке Добриња моли за сталну месечну помоћ; Јаков Задровец жали се због великог опорезовања на његов млин; Зорка Б. Илић и др. учинице Бабишке школе у Београду моле да им се смање интернатски трошкови; Јелена П. Крајновић, удова, моли да јој се од стране уреда за осигурање радника додели рента за умрлог јој мужа; Живан А. Гардиновачки моли за дејство код

Румунских власти да му се врати новац који се налази код суда у депозиту; Милева Вучичевић моли за пензију; Николај Шебјанић, инвалид, моли за инвалидску потпору; Стеван Маресевић моли за признање година службе; Љубица Ђ. Чубриловић, удова, моли за признање права на пензију; Живка А. Мајзнер моли за сталну месечну помоћ; Милован Ђ. Лацковић моли за сталну месечну помоћ; Дуња Богић-Марковић, удова, моли да јој се додели удовичка пензија; Вера Мајер моли да јој се додели удовичка пензија или милостиња; Шалета Ивановић, пенз. моли за признање већег личног додатка на скупоћу уз пензију; Матија Ј. Магаш, удова, моли за инвалид. потпору; Општина Орленска жали се на одлуку Мин. финансија због наплате трошарине на алкохолна пића; Франц Јенич моли за новчану помоћ услед претрпљеног пожара; Иван Јовановић моли за новчану помоћ; Јованка В. Петровић, удова, моли за сталну месечну помоћ; Никола Ружић и др. моле за дејство да им се исплати њихова зарада; Ваца Станковић моли за дејство код Неготинског пр. суда да се његова парница што пре оконча; Пера Крудељ моли за признање права кметовског земљишта и др.; Живојин Миросављевић моли за дејство да му се исплати храна и др. која је за време рата узета за војску; Живојин Д. Давидовић моли да буде преведен у групу која му по закону припада; Др. Алексеје Новоселски моли признање година службе за напредовање и пензију; Машан Ђурашковић и др. моли за хитну новчану помоћ; Жарко Г. Вечерковић моли да му се поврати такса коју је положио приликом куповања имања; Даринка Илић моли за сталну месечну помоћ; Јозо Рамњак моли за новчану помоћ; Елена Пеиновић моли за регулисање породичне пензије; Милосав Бабић моли за дејство да му се изда добровољачко уверење; Радиша Вуловић моли за дејство да се забрани рад Мартину Ђурићу пошто за то нема потребне услове; Михајло А. Јовановић моли да му се скине стављена забрана на пензију; Месна задруга за пољопривредни кредит у Штиткову моли за дејство да јој се учини олакшица у плаћању дугова; Лука Ђурашковић моли признање година службе за пензију; Ирма Далма моли да јој се додели стална месечна помоћ; Иван Б. Ђурић моли за сталну месечну помоћ; Василије Спијевак моли за признање година службе за пензију; Јован З. Медурић моли да му се регулише крунска на динарску пензију; Никола Матасовић, проф., моли за признање година службе; Ђорђе П. Младеновић, Мара Хржењак, Јован Марковић-Јовановић моле за сталну месечну помоћ; Др. Борислав Поповић моли за признање права на VI положајну групу; Атанасије Влашковић и др. моле за дејство да се укине комесаријат и успоставу аутономија Ново Бечејске водне задруге; Ида Милић удова мали за регулисања пензије; Јозефина Вујић моли за исплату не смањених принадлежности; Јајим Петровић, Иван Лончарић моле да им се додели инвалидска потпора; Новак Тодић и др. моле да им се додели на обрађивање и уживање земљиште државно у селу Пиперима; Риза М. Тукић моли за тренутну новчану помоћ; Марица Ј. Алексић, Ружица Томовић моле да им се додели пензија или стална месечна помоћ; Алберт Визјак моли за признање година службе за напредовање; Терезија Фиљак моли за пензију или сталну месечну помоћ; Др. Милун В. Лепосавић моли за признање година службе за напредовање и пензију; Јелена Вукановић моли за признање

година службе за пензију; Инж. Никола Д. Димитријевић, инж., Божидар Бојовић, инж. Стеван Аврамовић моле за признање година службе за напредовање и пензију; Анђа Остојић, Јованка Шундић моле за регулисање пензије:

Прејседник Д-р Коста Кумануди: Прочитане молбе и жалбе упутиће се Одбору за молбе и жалбе. Прелазимо на кратка питања. Г Министар грађевина одговориће на питање народног посланика г. Шега о исушењу Лоњскога поља Има реч г Министар грађевина

Министар грађевина д-р Стјепан Сркул: Господине посланиче, на ваше питање о исушењу Лоњскога поља, част ми је одговорити вам следеће:

На основу одлуке Краљевске Жупанијске области у Загребу од 1901 године, приступљено је извршењу радова на уређењу реке Доње Лоње и Великог Струга. За покриће трошкова за извршење ових радова интересенти су имали сносити по 20 круна од јутра за 10 година а у колико овај допринос не би био довољан, остатак би се имао подмирити из земаљских средстава и средстава Крајинске Инвестиционе закладе.

До рата је извршено радова у износу 3,700.000 круна, али како исти нису били довршени, то су у току времена извршени насипи порушени, канали и прокопи замуљени, те услед тога није постигнуто апсолутно никакво побољшање прилика на подручју Лоње.

Одлуком Великог жупана Осјечке области сазвана је 8 јула 1927 године скупштина интересената у циљу оснивања водне задруге, али закључке ове скупштине Министарство није могло одобрити, пошто нису били испуњени сви услови потребни за оснивање водне задруге, нити је рад и састав скупштине одговарао прописима закона о водном праву.

На тражење Банске управе и депутација интересената, да се на терет државног буџета изврше претходни радови, изгради пројекат и предрачун трошкова за довршење започетих радова на заштити од поплаве и исушење Лоњског поља, Министарство грађевина основало је Теренско-техничку секцију са седиштем у Новској. Ова секција је започела рад у месецу октобру 1930 године, а почетком 1932 године, довршила је све поверене послове и пројекат у предрачунској суми од 113,543.120 динара доставила Министарству на одобрење.

По извршењу ревизије и одобрењу пројекта приступиће се сходно § 71 и 73 Закона о водном праву оснивању задруге, која ће моћи закључењем дугорочног зајма да обезбеди потребна средства за извршење свих радова за исушење и одбрану од поплава Лоњског поља.

Тек после тога моћи ће се приступити раду, јер би делимичан рад на терет државног и бановинског буџета био нерационалан а и искуство, које смо већ имали — баш на овом послу — налаже нам, да више не идемо путем, којим смо до сада ишли и да радове не отпочињемо пре него што обезбедимо потребна материјална средства.

Прејседник Др. Коста Кумачуди: Има реч народни посланик г. Шега да изјави, да ли је довољан одговором Господина Министра.

Фердо Шега: Примам на знање одговор Господина Министра.

Прејседник Др. Коста Кумануди: Прелазимо на дневни ред: Утврђивање дневног реда. Предлажем Народној скупштини као дневни ред за наредну скупштинску седницу овај дневни ред:

1) Избор одбора за проучавање законског предлога о увођењу у живот одредаба Закона о ковању сребрног новца, Закона о изменама и допунама Закона о државној трошарини и Закона изменама и допунама Закона о порезу на пословни промет.

2) Избор одбора за проучавање Законског предлога о изменама и допунама у Закону о граничној трупи.

3) Избор одбора за проучавање Законског предлога о изменама и допунама у Закону о лекарима специјалистима за болести уста и зуба и о зубним техничарима.

4) Избор одбора за проучавање Законског предлога о регулисању плаћања из робног промета са Чехословачком Републиком.

5) Избор одбора за проучавање Законског предлога о протоколу о туристичком саобраћају са Чехословачком Републиком.

Прима ли Народна скупштина предложени дневни ред? (Прима.) Наредни састанак заказујем за сутра у 10 и по часова пре подне. Ову седницу, са престанком Народне скупштине, закључујем.

Седница је закључена у 10,45 часова.

